

De Moeial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

Bush Belegert Brussel

BUSH IT!

De Belgische politie zet 2500 eigen mensen in, de Amerikaanse veiligheidsdiensten 800 (waarvan het gros al maanden in België aanwezig was). Het leger is in staat van paraatheid, en aanwezig. De crisiscel van buitenlandse zaken (tu quoque, Brute) is constant bemand. Straten worden afgezet, tunnels gesloten. Rode zones worden aangeduid, niemand komt erin, en niemand mag eruit.

Hij komt.

(In een gepantserde Cadillac zo lang als een stadsbus, bijgenaamd "the Beast", de gustibus et coloribus non est disputandum!)

In de marge van dit machtsvertoon besluiten enkele duizenden mensen enig ongenoegen te uiten. Tegen de persoon en het symbool dat ons stadje bezoekt. Maar ook tegen het ridicule machtsvertoon dat daarmee gepaard gaat. En tegen de honneurs die dit heerschap hier van de machthebbers geniet. Zondag bij de 'sit in' aan de beurs waren ze met een duizendtal, die snel uiteenstoven bij een frisse lading neerslag. Een grote teleurstelling voor zo'n 2500 ordehandhavers die zich een beetje overbodig begonnen te voelen.

Maandag was er gelukkig een herkansing. Voor de Amerikaanse ambassade troepten zo'n 3000 manifestanten en protestators samen. Dat klinkt leuker dan het is, zeker als de gehele ring met friese ruiters (in het wegdek verankerd mits enige stevige schroeven) en een flink leger robocops met waterkanonnen, is afgezet. De 3000 manifestanten warmden zich dan maar in enkele zijstraatjes aan elkaar. Hannibal ante portas.

Er was een podium opgetrokken waarop publieke en minder publieke figuren via argumenten

allemaal de these "Bush is een bavianhoer met een vuil clientele" staafden. Er werd hier en daar wat gescandeerd, bijvoorbeeld "deserta faciunt et pacem appellat" en de alcohol vloeide rijkelijk. En zo werd het uiteindelijk toch nog een fijne avond. Naar verluidt zouden er nog enige incidenten zijn geweest aan het einde van de manifestatie; doch beneveld door de alcohol had ik toen de aftocht al geblazen, samen met de vele andere betogers die het duidelijk ook erg koud hadden. De ordediensters werden enigszins zenuwachtig. Van al het moois dat ze hadden ingezet hadden ze niks echt mogen gebruiken.

Die avond was het crisisberaad in de crisiscel van het ministerie van binnenlandse zaken.

En dan kwam er weer een dag. Dinsdag verzamelden bijna (?) duizend mensen aan het Schumanplein. Verder waren er ook betogingen in Gent, Antwerpen en Hasselt, en zelfs in Geel, Kalmthout, Leuven en nog een handvol andere onoogelijke boerengaten in het Vlaamse platteland. Erg productief lijkt me dat niet, om

je acties zo te verspreiden, adde parvum parvo manus acervus erit. En ik betwijfel of iemand gaat horen wat je vanop zo'n afstanden staat te brullen. Alleszins, aan het Brusselse Schumanplein was het wel geslaagd. Hoofdpijn verdwijnt als sneeuw voor de zon bij zo'n gezellig sfeertje, een lollig oppeppend muziekje en een frisse dosis alcohol. Het was een feestje daar rechtsvoor in het gebeuren. Het geschifte samba bandje wist de sfeer er in te houden. Zo goed zelfs dat ik pas toen ik ging pissen merkte dat het grootste deel van de mensen al verdwenen was. Even later keerde ik terug en bleken er in mijn pispauze twee molotovcocktails richting politie gegooid te zijn. Zonder hier ethische uitspraken te willen doen over de diepere moraliteit van zulke activiteiten, was het toen wel duidelijk, alea iacta est. Temeer aangezien iemand telefonisch meldde dat de politie zich in slagordes opstelde langs het park.

Het plan was de actievoerders samen te drijven en ze enige tijd in te sluiten. Af en toe moet men even tonen wie de baas is, begrijpt u. Onnodig te

zeggen dat 'Absentem laedit, qui cum ebrio litigat' maar anderzijds 'inter arma enim silent leges'. Via een heel theater en een spelletje dat verdacht veel aan de scoutsversie van stratego deed denken, (en verder met behulp van pepperspray en matrak) werd een honderdtal mensen samengedreven aan de voet van de triomfboog in het jubelpark. Zij waren omringd door enkele massieve rijen robocops met pepperspray, schilden, helmpjes, overmaatse matrakken en dies meer. Hierachter een zestal waterkanonnen strategisch opgesteld.

Eerlijk is eerlijk, de actievoerders werden nu toch ook een beetje zenuwachtig. In vrieskou natgespoten worden is geen fijn vooruitzicht. En dus werd er gewacht. Af en toe werd de verveling opgeschrikt door enkele flikken die zich tussen de vijand waagden om een verdacht sujet mede te nemen. Niet zelden werden de slachtoffers, nadat de pas was gecopieerd en het gezicht gefotografeerd, doodleuk weer de ingesloten massa ingeduwd.

De ordediensters waren er helemaal klaar voor. Vol ingehouden spanning knepen ze hun matrakjes vast en hielden het schild reeds beschermend voor zich uit. Uit de lopen van de kannonnen droop water, videocameras waren in aanslag in diverse politiewagens. Helaas, de manifestanten vonden het welletjes. Bij zo'n overmacht leek het een beetje triviaal om nu ook nog eens de goede orde te gaan verstoren, ad impossibilia nemo tenetur. Na enkele uren en evenveel sneeuwbuien werd besloten dat iedereen het nu echt wel koud had en mochten de mensen druppelgewijs huiswaarts keren. Echter niet voor een grondige fouille en zeker niet zonder te antwoorden op de ernstige vraag: "gij hebt hier toevallig geen politieradio bij u?" Ter informatie, hij lag aan de linkerboog tegen 'Kunst en Geschiedenis', waar vele activisten graag hun blaas mochten ledigen.

Om kort te gaan, het was allemaal heel plezant, maar die mens moet nu ook weer niet iedere week op visite gaan komen. En bedenk steeds: Beati pauperes spiritus!

Gino

INHOUD

P. 2 Edito

P. 2 VZW Universitas!

P. 3 VZW Universitas!

P. 4 Ideologiekritiek

P. 5 Verdriet Van De Goden

P. 6 Intellectueel Terrorisme

P. 7 De Toren Van Babel

P. 8 VZW Universitas!

P. 9 De Lezersbrieven

P.10 I'm Just A Girl

P.11 De Fabeltjeskrant

DRAAI'S OM? P.12

Vernieuwing studentenhuizen toch op kap van studenten?

Na ongeveer 5 jaar komen de broodnodige verbouwingen van de studentenhuizen Nieuwelaan en Jette er eindelijk aan. De verbouwingen zullen plaatsvinden tijdens het academiejaar 2007-2008, gedurende dewelke de gebouwen aan de Nieuwelaan van top tot teen vernieuwd zullen worden. Hoewel er nog slechts voorstudies voorhanden zijn, zullen de tweepersoonskamers denkbaar verdwijnen en ook de individuele douches zullen vervangen worden door een blok met twee douches per acht kamers. Ook zullen de lange gangen verdwijnen en zijn er plannen voor nieuwe brandtrappen aan de buitenkant van de gebouwen. Als gevolg van de grondige werken zal een volledige leegstand noodzakelijk zijn. Er zullen hierdoor een volledig academiejaar lang 379 koten minder beschikbaar zijn voor de Etterbeekse studenten. Dit zal zorgen voor een verschuiving van vraag en aanbod bij de particuliere koten rond de campus (met hogere prijzen als gevolg) en voor een verkleind sociaal aanbod bij de VUB zelf.

Tijd om zich enkele vragen te stellen: zullen er nog genoeg koten aan sociale prijzen ter beschikking zijn voor de minder gefortuneerde studenten onder ons? Zal het voorrangbeleid voor eerstejaarsstudenten nog aangehouden kunnen worden? Zal de VUB iets doen aan de verwachte verhoging van de prijzen van de koten rond de universiteit? Dit zijn spijtig genoeg niet de enige struikelblokken. De

universiteit bleek gedurende jaren onvoldoende geld opzij gelegd te hebben voor de verbouwingen, waardoor nu een deel van de kosten (die voor een groot stuk worden betaald door de academische overheid en door middel van subsidies van de overheid) op de kap van de studenten zal komen. Dat in tegenstelling tot wat Nic van Craen, toenmalig waarnemend coördinator van de Sociale Sector Studenten (hij is nu financieel beheerder van de VUB, PV), in 2002 in een interview met De Moeial vermeldde. Daarin vertelde hij dat in het 'masterplan huisvesting' (een studie van 1999 van het huisvestingsbeleid waarin enkele aanbevelingen en een lange-termijn planning werden voorgesteld, n.v.d.r.) een doemcijfer van 171 miljoen oude Belgische franken opdook die nodig waren om alle nodige renovaties uit te voeren. Het totale bedrag zal die grootorde bereiken en waarschijnlijk overschrijden vervolgde hij toen. Op de vraag hoe dit renovatiekrediet gefinancierd ging worden, antwoordde hij het volgende, "Dat is iets waar ik mij vandaag nog niet zal over uitspreken. Er zijn verschillende opties mogelijk. Je haalt de middelen bij de VUB-overheid of je haalt ze bij de sociale sector. Dat is eerder een politieke beslissing dan een financiële.". Op de vraag of met 'bij de sociale sector' eigenlijk 'bij de studenten' werd bedoeld, antwoordde Van Craen toen negatief, "Nee, ik denk van niet. Je zou dat wel kunnen doen en het gaan vragen aan de studenten. Maar dan schakel je het luik van een sociaal beleid gewoon uit. En ik denk niet

dat dit de bedoeling is.". En tegen deze nu bestaande praktijk protesteren de studenten-vertegenwoordigers. Maar sinds dat interview wijzigde de situatie sterk. Zo werd duidelijk dat de VUB in financiële ademnood zat en kreunde onder de personeelskosten. Dat de toestand niet eerder onhoudbaar werd, had te maken met de inkomsten die de VUB zelf genereerde via beleggingen. In één van de vele onbevestigde geruchten wordt verteld dat een slechte zet tijdens een van de beurscrashes in Amerika die extra inkomsten sterk deed verminderen. Het geheel aan geldtekort en de plotse financiële noden die ongeveer overal op de VUB tegelijk opdoken deed de Sociale Sector in een ongunstige toestand belanden, waardoor ze moeilijk aanspraak kon maken op extra kredieten vanuit de academische overheid. De Sociale Sector moest het m.a.w. doen met de middelen die ze kreeg vanuit de Vlaamse overheid en een deel van de inschrijvingsgelden die ze vanaf 1997 jaarlijks derft. Met een begroting die maar net in evenwicht was, kon niet veel worden uitgestoken. Zo kwamen inschrijvingsgelden in het vizier. Ze vormen sinds twee jaar dan ook het punt van discussie. Een gedeelte van de inschrijvingsgelden hadden de studenten bedongen in ruil voor de verhoging van de inschrijvingsgelden aan de VUB. Met dat geld konden de studenten in de Sociale Sector prijscorrecties uitvoeren ten voordele van de maaltijden in het restaurant, de huurprijzen van de VUB-koten of de goedkope sportkaarten.

Wordt vervolgd op p. 10.

Ja, het werd mooi doodgezwegen in de nationale media; maar de week voor de kerstvakantie, een dinsdag om precies te zijn, werden verscheidene ULB-studenten in opdracht van de vice-rector van de ULB met de wapenstok van onze geliefde federale politie hardhandig bij elkaar gemokerd. De reden hiervoor was dat die studenten een vreedzame betoging hielden tegen het feit dat hun equivalent van ons KultuurKaffee, dat sinds kort onder beheer van de studenten zelf viel, weer was geprivatiseerd door het rectoraat.

Het was niet de eerste keer dat die vicerector een beroep deed op de politie om met harde hand ongewenste figuren uit zijn universiteit te verdrijven: vorig jaar reeds liet hij, volledig zonder enige voorafgaande waarschuwing, de Iraanse vluchtelingen die op de ULB onderdak hadden gezocht van de campus knuppelen. Zoiets was sinds het beruchte jaar 1968 niet meer voorgevallen. Een vice-rector die de politie op zijn eigen studenten afstuurt. Nu is België wel altijd al één van de landen geweest waar veel surrealistisch talent aanwezig was, maar er zijn volgens mij toch grenzen.

Ondertussen heeft Van Camp aangekondigd nauwer met de ULB te willen samenwerken. Op zich natuurlijk iets om aan te moedigen, al was het maar omdat de bibliotheek van de ULB zoveel interessanter is dan die van onze eigen VUB, maar toch vallen hier enkele vragen bij te stellen. Wil Van Camp de samenwerking op infrastructureel gebied verhogen, of wil hij door de zogezegde samenhang enkel een groter deel van de onderwijsmarkt inpalmen? Zoals we allemaal weten is onze rector Ben Van Camp een gewetenloze neokapitalist die voornamelijk denkt in vrije-markt-terminen en liberale utopieën, en weinig geeft om de integriteit van het onderwijs; laat staan om het ontwikkelen van een kritische geest bij 'zijn' studenten. We weten allemaal dat hij zijn tweede ambtstermijn uitsluitend te danken heeft aan het feit dat hij de enige kandidaat was voor de functie van rector, en we weten allemaal dat eender wie het van hem had gewonnen als er maar een tegenkandidaat geweest was. Zelfs de keuze tussen een volslagen imbeciel, die bovendien aan alzheimer lijdt, en Van Camp was ongetwijfeld snel in het voordeel van de imbeciel uitgedraaid. Maar om onverklaarbare redenen waren er dus geen tegenkandidaten. Waardoor Van Camp zijn kwaadaardige, megalomane plannen nog drie jaar langer ten uitvoer kan brengen. Gelukkig bestaat er een verbod op het langer-dan-twee-ambts-termijnen-rector-zijn, waardoor er tenminste nog een sprankeltje hoop is voor de toekomst.

Maar waar wil ik met dit alles naartoe? Het is ondertussen reeds drie uur des nachts, en ik heb reeds het nodige volume alcoholhoudende dranken geconsumeerd om zelf totaal geen idee meer te hebben wat ik de lezer nu juist wil duidelijk maken. Vorige week dinsdag werd ik nog geprovoceerd, gemolesteerd en vastgehouden door de oproer-troepen van de federale politie omdat ik had deelgenomen aan een anti-Bush-betoging. Ik exerceerde gewoon mijn recht op vrije meningsuiting, maar de politie maakte handig gebruik van het verbod op samenscholing en bendevorming om een groep onschuldige manifestanten, die expliciet toestemming hadden gekregen van dezelfde federale politie om te betogen, te intimideren en mishandelen. Zelfs de molotov-cocktail die naar de politieagenten werd geworpen was slechts het resultaat van de provocatie die die agenten uitvoerden. Toch werden wij tijdens het laat-avond-journaal als de criminelen gepresenteerd.

Natuurlijk is de media maatschappij-bevestigend, anders zouden ze geen reclame-inkomsten meer kunnen opstrijken; maar wat is er gebeurd met de zogenaamde wachthond-functie die de media, als vierde macht, zou vervullen? Wat is er gebeurd met het idealisme dat ooit nog in staat was mensen werkelijk in opstand te laten komen tegen een systeem dat hun persoonlijke levensvrijheid op een onaanvaardbare manier beknot? Ondertussen heeft de Belgische Geheime Dienst de toestemming gekregen om uw telefoon af te luisteren; natuurlijk in het kader van de strijd tegen het terrorisme. Dat elke maatschappij-kritische uiting tegenwoordig wordt beschouwd als een mogelijke aanwijzing dat de persoon die de uitspraak in kwestie heeft verricht een mogelijke terrorist is, kan daarbij de pret niet drukken. We leven in een politiestaat, maar zolang u in het rijtje mee blijft lopen zal u daar gelukkig niets van merken. Dat is echter uitsluitend uw probleem...
Bram Langmans

Sinds dit jaar is, met de invoering van de befaamde BaMa-structuur, ons geliefde Belgische onderwijs van een publieke voorziening getransformeerd in een echte onderwijsmarkt. Reden tot enthousiasme voor de neoliberale kapitalisten onder ons; anderen zien het minder rooskleurig. VZW Universitas! bijvoorbeeld bond de juridische strijd aan tegen deze evolutie. Woensdag 23 februari viel het eerste verdict. Een diepte-interview dringt zich op. Wij spraken met Karin Verelst en Pieter Vissers, respectievelijk voorzitter en secretaris van VZW Universitas!

Kunnen jullie eerst en vooral wat meer vertellen over VZW Universitas! en waar jullie voor staan?

K: Universitas! is een VZW waarvan de doelstelling eigenlijk het vrijwaren van twee belangrijke principes in het Belgische onderwijs is, en dat zijn de vrijheid van onderwijs en de democratisering van het onderwijs.

Waarom is daarvoor een VZW opgericht? Omdat wij vaststellen dat de wetten en de decreten die gestemd worden hoe langer hoe meer van de idee afstappen dat onderwijs een publieke voorziening is die niet alleen vrij moet zijn, maar ook democratisch gezien toegankelijk; onder invloed en met het excuus van allerlei internationale ontwikkelingen, organismen enzo, die strikt gezien niets te vertellen hebben over het onderwijs in België of een ander Europees land, maar die natuurlijk wel lobby-werk verrichten en hun macht uitbuiten. De Bologna-verklaring was bijvoorbeeld zoiets: men probeert een voldongen feit te creëren door een verklaring te laten ondertekenen omdat men weet dat er geen wettelijke of juridische bevoegdheid is, en dan doet men zo precies of Europa iets beslist heeft. Maar we weten al uit '91, met de 'Memorandum On Higher Education' (een voorloper van de bologna-verklaring en de Europese onderwijsmarkt, dat onder veel protest gesneuveld is, n.v.d.r.), dat dat niet opgaat.

Blijkbaar laten ook vele studentenorganisaties en rectorale of andere overheden van universiteiten en hogescholen het afweten als het er op aankomt om die vrijheid en democratisering van het onderwijs principieel en serieus te verdedigen. En dus hebben we met een aantal mensen, vooral van de VUB, maar ook enkele uit Antwerpen; die VZW opgericht om in eerste instantie de juridische strijd te kunnen aangaan. Verder doen we ook aan bewustmaking en mobilisatie; we zijn al een aantal keer in de media geweest, we zijn naar de hoorzitting van het Vlaams Parlement

toch weerklank gehad. En vandaar dat de universitaire overheid van de VUB, want daar was het verzet het sterkste - Van Camp was juist verkozen, en hij vond het zelfs nodig nog voor het advies van de VLIR te verklaren en uit te leggen dat hij helemaal pro-Bologna was - dat protest toch wel snel heeft gekelderd. Ook wel

'Memorandum On Higher Education', niet alleen op Belgisch maar ook op Europees niveau; is sindsdien volledig door studenten van de KULeuven ingepalmd en is eigenlijk een soort verlengstuk van het beleid geworden - ze wou overlaten zelfs de idee dat ze de democratisering van het onderwijs verdedigt uit haar statuten laten schrappen. - Van VVS moeten we dus alleszins weinig verzet of medewerking verwachten: dat is een schaamlapje van het beleid geworden. En die paar figuren van VVS die toen aan de actie (bezetting van de VUB, n.v.d.r.) deelgenomen hebben... Ik ben toen zelf ook een paar keer gaan kijken, ik dacht van 'de lokale mensen zijn wel goed bezig, maar de rest... ,pfff'.

P: Stefan Neteens ofzo, die daar rondliep en de mensen er echt van probeerde te overtuigen dat het niet nodig was allemaal, dat de mensen daar echt niet moesten zijn. En dan is er natuurlijk nog het feit dat VVS, misschien ook om de violen een beetje gelijkgestemd te

houden met de regering, heel graag wou dat het participatie-decreet (dat de universiteiten bepaalde eisen oplegt inzake studentenvertegenwoordiging, n.v.d.r.) er zou komen.

Hebben jullie dan het gevoel dat de mensen toen door het rectoraat en het ministerie van onderwijs met valse beloften zijn gesust om zogezegd de lont uit het kruisvat te halen?

K: Ja, dat was natuurlijk het punt. Dat werd door een aantal mensen, die al meerdere keren deelnamen, ook meteen gezegd tegen de organisatoren: "Ge moet dat niet geloven. Ge moet doorgaan met actie-voeren, want ze zeggen die dingen enkel en alleen maar om u lam te leggen." En dat is dan ook gebleken. Ik begrijp dat mensen dat geloven, maar het was van het begin duidelijk dat het niet meer dan een poging was om de actie te ontminnen.

Was het dan uit een soort van teleurstelling omwille van zulke zaken, dat jullie dan VZW Universitas! hebben opgericht; of bestonden jullie daarvoor al?

K: Maar dat is geen excuus, he. Dat participatie-decreet is een lachertje. Aan de VUB wordt het gebruikt om de studentvertegenwoordiging uit te hollen. Om daar één of andere studentenpraatbarak op te richten, terwijl natuurlijk echte inspraak is dat je substantiële vertegenwoordiging hebt in de echte organen, zoals de raad van bestuur of het bestuurscollege ofzo; en dat de Sociale Raad (SOR) rechtsreeks beslissingen kan nemen, zoals het vroeger aan de VUB was; en niet eerst via een of andere pseudo-vice-rector moet gaan zoals tegenwoordig. Maar in Leuven, bij al die bisschoppen en pastoors, daar hebben de studenten natuurlijk bijna nergens inspraak. Daar zijn ze nu heel blij omdat daar nu zogezegd de grote doorbraak van de studentenparticipatie heeft plaatsgevonden, terwijl dat eigenlijk, ja... Waarom heeft Oosterlinck (rector KUL, n.v.d.r.) dat dan niet aangevochten? Hij heeft toch de inspraak van zijn personeelsleden aangevochten in het Aemelinckx(?)-decreet, in het reparatie-decreet;

Het prijsgeven van het onderwijs onder het mom van efficiëntie, opbrengst en arbeidsmarkt-gerichtheid: dat wil zeggen dat je mensen niet als wezens bekijkt die het recht hebben op een vorming, maar als robots die zo rap mogelijk in de arbeidsmarkt gestoemp moeten worden...

geweest, we hebben meegewerkt aan het congres rond Bologna van Studiekring Vrij Onderzoek een paar jaar geleden,... Algemeen gezegd zijn we dus een soort van organisatorisch platform waaruit toch nog iets aan de strijd voor democratisch en grondwettelijk gezien vrij onderwijs kan gedaan worden.

P: Meer concreet gezien komt de beweging ook voort uit het feit dat natuurlijk die Bologna-verklaring uit '98 werd omgezet naar een advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). Het is zo dat dat advies van de VLIR eigenlijk het startschot gaf voor de implementatie van het hele Bologna-kader in Vlaanderen. Naar aanleiding van dat advies is bijvoorbeeld in 2001 de VUB bezet geweest door een aantal studenten, en is er ook concreet een actie rond het onderwerp gevoerd.

K: Die actie heeft wel wat weerklank gehad, ook in de nationale pers, want in het algemeen is het zo dat de pers alles wat met onderwijs te maken heeft doodzwijgt of in een bepaald modieus, pseudo-internationaal - want ze doen zo precies alsof het internationale nu is uitgevonden, wat belachelijk is - kader plaatst. Maar dat heeft dus

P: Nee, Universitas! bestond daarvoor nog niet. Maar natuurlijk, naarmate dat het proces zich verderzette, en er een werkgroep werd opgericht door het ministerie van onderwijs om dat decreet te schrijven, met o.a. enkele personen van de VUB; was er nog weinig aandacht voor het hele verzet tegen Bologna...

K: Vanderpoorten had een paar van deze VUB-technocraten van een nogal blauwe signatuur in haar kabinet zitten. Die kwamen al van de grond als ze de woorden 'vrije markt' hoorden. Maar dat is natuurlijk ook maar een excuus, want voor sommige mensen, zoals bijvoorbeeld het huidige rectoraat, is dat zelfs een ideologische kwestie: die zeggen al sinds tien jaar dat democratisering een zinloze en niet-prestigieuze bekommernis is en dat vrijheid van onderwijs niet meer van deze tijd is. Zij saboteren eigenlijk de roeping en de missie van de VUB van binnenuit. Kijk maar naar het wapenschild van de VUB: ze hebben er een soort van marktproduct van gemaakt, wat in diezelfde lijn ligt.

Bovendien, de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS), die in het begin van de jaren '90 één van de motoren was van het verzet tegen het

maar niet de inspraak van de studenten want dat is onbelangrijk, dat is helemaal niet gevaarlijk. Dat gaat trouwens nooit op, he: het prijsgeven van het onderwijs onder het mom van efficiëntie, opbrengst en arbeidsmarktgerichtheid, dat wil zeggen dat je mensen niet als wezens bekijkt die het recht hebben op een vorming, maar als robots die zo rap mogelijk in de arbeidsmarkt gestoemp moeten worden. Als je om die reden het onderwijs, een publieke voorziening, in een markt-logica wil stoempen; met als excuus van: 'Ja maar, ons participatie-decreet...'; ja sorry hoor. Gewoon al het feit dat ge over zoiets moet discussiëren... We hadden daar echt geen goesting in, en we hebben dan maar gezegd van: 'kom, we richten gewoon een VZW op'.

P: En natuurlijk ook omdat een VZW u onafhankelijkheid en een zekere rechtspersoonlijkheid biedt. Anders moet je via de universiteiten of hogescholen gaan, waar je dan een meerderheid in de raad van bestuur moet meekrijgen,... Het is dus veel efficiënter als een VZW te werken.

K: Ja, hoewel... In het begin van de jaren '90 heeft de VUB, op last van de rector, de deuren van de universiteit gesloten om solidair te zijn met de

VZW Universitas! vs. The State, Part I (vervolg)

grote betoging van de studenten. Dus er is wel iets veranderd op ocharme nog maar tien jaartjes tijd.

Ja, we zouden wel kunnen stellen dat het de laatste jaren, met het steeds verder ontwikkelen van 'het verenigde Europa', steeds duidelijker is geworden dat dat verenigde Europa vooral een neoliberal excuus is om van Europa één grote vrije markt, een soort speeltuin voor het grootkapitaal, te maken. Binnen dat kader werd dan ook de Bologna-verklaring opgesteld om van het Europese hoger onderwijs ook één markt te maken, mooi afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt, en daar zijn jullie dus tegen...

K: Zijn jullie tegen?! Sorry, maar dat is al vijftien jaar heel expliciet gecoördineerd vanuit een zekere Europese bureaucratie. In België is Leuven daarvan de poot, om het zo te zeggen. Dillemans (de vorige rector van de KUL, nvdr.) was dat destijds ook al, ten tijde van de Europese rondetafel-industrie. Maar als je de mensen serieus uitlegt waarover dat gaat, dan is tachtig procent van de mensen daar wel tegen, want die zijn ook niet achterlijk, he. Ze worden stilgehouden, de acties worden geboycot, en de mensen die protest voeren worden een beetje gemarginaliseerd zo. En natuurlijk, als je een paar hysterische commentatoren in de gazetten moet geloven, die denken dat ze namens de mensen spreken, - terwijl ze de mensen eigenlijk bekijken als een hoop stront, het spijt me zeer, he - als je dat beeld neemt dan is alles koek en ei. Maar de werkelijkheid is dat heel veel mensen op terecht gronden kritiek hebben op die hele evolutie. En ik zeg niet dat ze het altijd op een terechte manier doen, want er zijn natuurlijk nog anderen die daar politiek munt uit slaan, om maar geen VB-achtige partijen op te noemen; maar die krijgen wel de kans omdat de mensen die werkelijk de belangen van de bevolking zouden moeten verdedigen het laten afweten. Het zelfs bewust laten afweten gewoonweg.

En niemand vraagt dat in het kader van een of andere uitverkoop aan Amerikaanse of Japanse of Australische, noem maar op, onderwijs-multinationals een goedwerkend systeem - want zelfs de OESO, dat een bastion is van kapitalistisch denken, erkent dat ons onderwijs op topniveau staat én democratisch is, wat natuurlijk niet wil zeggen dat het niet beter zou kunnen - veranderd zou worden. En toch veranderen wij dat. Kom, he zeg, dat is toch flauwe zever. Daar is ook helemaal geen basis voor in de maatschappij. Die basis wordt artificieel gecreëerd door het debat constant plat te gooien en dicht te slaan. Want natuurlijk, als je die evolutie op onderwijsvlak kan blokeren heb je een heel belangrijke morele overwinning behaald uiteraard, en dat willen ze niet. Ze willen doen alsof dat allemaal een soort van natuurwet is zo, wat het natuurlijk niet is.

In 2003 werd dan door de vlaamse regering een structuur-decreet opgesteld dat voor de implementatie van de bologna-verklaring zou moeten zorgen, en dat sinds dit academiejaar

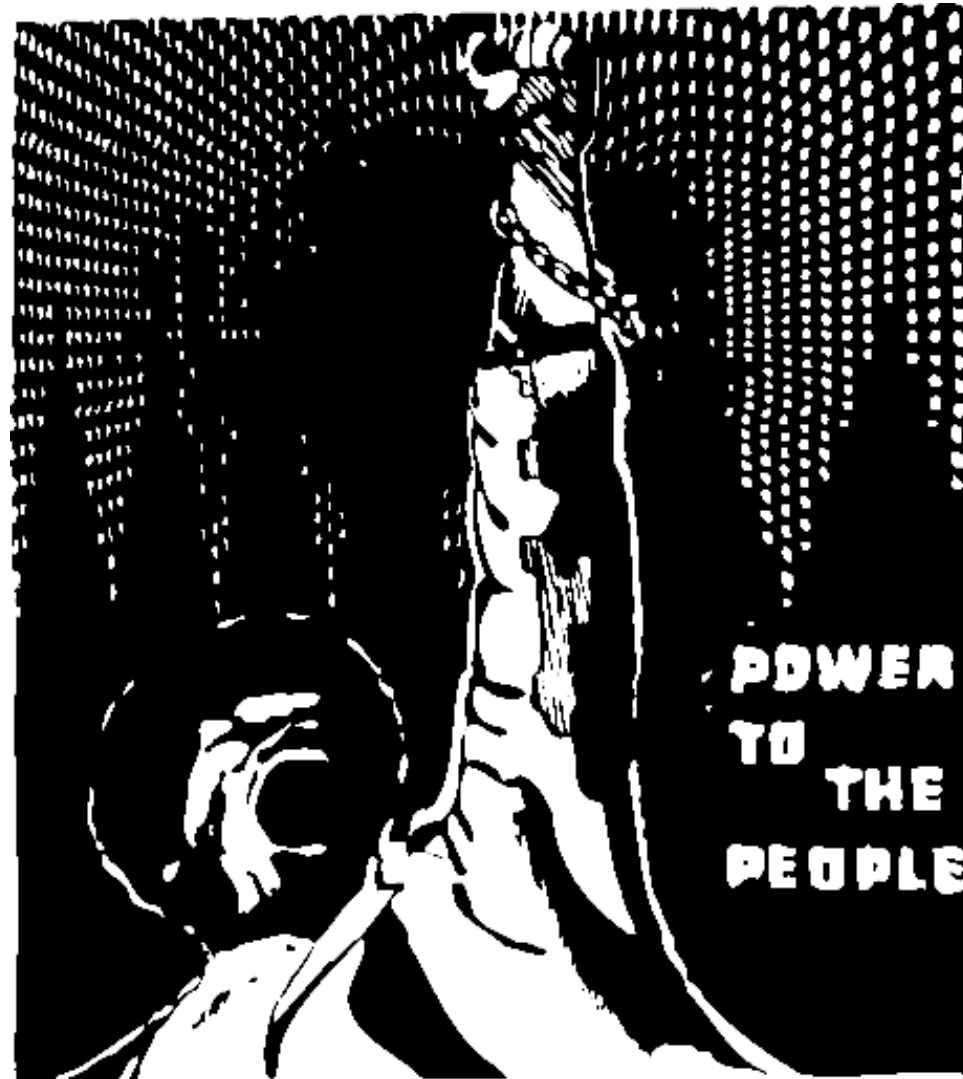
van start is gegaan met de befaamde bachelor-master-structuur. Daartegen

hebben jullie dan klacht ingediend in februari 2004.

K: Ja, je moet eerst weten dat de vlaamse regering de universiteiten, en dat is ook weer zo iets typisch, al een jaar op voorhand hebben gedwongen - of de universiteiten hebben zich laten dwingen, Leuven natuurlijk met volle enthousiasme, want die zagen dan die associatie en die dachten: 'ah, we maken hier eens een monopolie-positie zo, puur op infrastructureel vlak enzo' - om de invoering van die bachelor-programma's voor te bereiden. Eigenlijk betekenen die bachelors niet alleen dat uw kandidaturen een jaar langer worden - want je zou nog kunnen zeggen, eventueel, als dat allemaal betaald wordt en goed georganiseerd, dan is dat wel ok - maar de bedoeling was eigenlijk om een eind-diploma op drie jaar te krijgen, in plaats van een licentie die minstens vier jaar moet duren en in twee cycli gaat. Dus al die programma-hervormingen om achteraf een erkenning van uw diploma te krijgen, daar waren ze al een jaar mee bezig voor dat dat spel werd goedgekeurd in het parlement! Want hadden die begonnen op het moment dat dat had gemoeten, na de stemming dus, dan had ons proces afgelopen geweest voor

de eerste implementatie begonnen was. Snapt ge wat ik bedoel? Er werd zo een situatie gecreëerd van 'ja maar, we zijn nu toch al bezig...'. Guy Tegenbosch (?) zei nog: "ja, we weten wel dat dat niet door een bevoegd persoon is ondertekend, want dat was een ambtenaar en niet de minister dat die bologna-verklaring heeft ondertekend; en we weten wel dat dat niet op een wettelijke of grondwettelijke manier wordt geïmplementeerd, maar we doen gewoon voort."

P: In augustus 2003 is dat structuur-decreet dan gepubliceerd geweest in het staatsblad, wat betekent dat het dus kracht van wet krijgt, en pas vanaf dan kan je klacht indienen. Aan de VUB is

toen ook de associatie opgericht (onze aller AUB dus, nvdr.), enzovoort. We zijn dan op zoek gegaan naar een advocaat, wat nog een tijdje heeft geduurd, maar waar we uiteindelijk dus toch een sterke grondwet-specialist (Matthias Storme(?)) voor hebben gevonden.

Tegen december stond daar dan concreet iets van op papier, en dat hebben we dan in februari 2004 op de bus gedaan. We hebben dan nog gezocht naar mede-indieners, dus naar personen die zich mee partij wouden stellen in heel die zaak. Dat is natuurlijk om aan te kunnen tonen aan het arbitragehof dat wij niet gewoon malcontente burgers zijn of een marginaal groepje dat gewoon stokken tussen de wielen wil steken, maar dat er

ze toch een diploma kunnen krijgen...

K: Dat staat dus in dat decreet, he: je hebt het recht om uw studie af te maken als je begonnen bent. Weet ge hoe dat in dat decreet wordt gegarandeerd? Een school of een universiteit kan natuurlijk wel eens het risico lopen dat één of meerdere van haar opleidingen worden 'afgepakt', wat grondwettelijk dus helemaal niet mag, maar enfin, dat is de uitspraak over de accreditatie-regeling waar we nog op wachten (die uitspraak zal ten laatste in december 2005 worden gevelld, nvdr.). Maar bon, wat moet je in zo een geval dus doen? Dan stuur je de student naar een school in binnen- of buitenland met een

gelijkwaardige opleiding. Dat ge daar dan 500.000 ballen moet betalen, dat alles daar in het engels of spaans of chinees is, dat speelt allemaal geen rol. Om maar te zeggen op welk niveau dat allemaal zit.

P: Ja, die waalse hogeschool is ook niet toevallig ITCHECK (?) hier in Brussel, waarvan Etienne Davignon (?) de voorzitter is.

K: Medeoprichter van de Europese rondetafel-industrie en één van de grote inspiratiebronnen van de privatisering van het Europese hoger onderwijs. En één van de directeurs van de vlaamse hogeschool die geaccrediteerd was, is een zekere Kris Peeters (?), huidig briljant milieu-minister en vroegere voorzitter van de bond voor

want het is eigenlijk een Nederlands accreditatie-orgaan: een VZW naar Nederlands recht - uw opleiding komt beoordelen om te beslissen of ge een wettig diploma moogt uitreiken. Dat mag helemaal niet, want de grondwettelijke vrijheid van onderwijs in België impliceert dat er niet preventief mag ingegrepen worden om te zeggen: 'onderwijs mag alleen maar zo en zo zijn', en de bepalingen die worden vastgelegd moeten volgens het legaliteitsbeginsel, dus door de decreetgever: het parlement, uitgevaardigd worden; en die bepalingen moeten formeel en minimaal zijn, om te zeggen van 'kijk, wij homologeren wat dat betreft diploma's op basis van deze minimale formele kern van toepasbare criteria'. En dat zijn in essentie dan nog financierings-criteria. Daarom had ge vroeger het verschil tussen wetenschappelijke en wettelijke graden aan de universiteiten: een studierichting waarvoor nog geen criteria waren vastgelegd, kon wel al ingericht worden.

Associatie, in de zin van 'ja maar, die hogescholen van het lange type, die zouden alleen nog bachelors mogen uitreiken'. Want dat zijn dan de zogezegde einddiploma's na drie jaar. En voor de masters, die dan één jaar zouden duren volgens de oorspronkelijke vlaamse visie, misschien hier en daar is twee of drie, maar in essentie dus één jaar, - dat is natuurlijk omdat ze niet meer wouden betalen voor het systeem 3 jaar plus 2 jaar, he - zouden die hogescholen zich dus moeten associëren met universiteiten, omdat die de enige zouden zijn die de master-diploma's mogen uitreiken. Daar kwam het eigenlijk op neer.

Als tweede peiler hebt ge dan non-discriminatie en gelijkheid, gewoon als grondwettelijke beginselen; waaruit ge kunt afleiden - en dat is niet iets dat ik verzin maar daar is een pak jurisprudentie over, arresten uit het verleden enzo - dat de diploma's uitgereikt op Belgisch grondgebied gegarandeerd gelijkwaardig moeten zijn door het vastleggen op federaal vlak van een aantal criteria. Eén van die criteria is de basisduur van het einddiploma.

Vroeger regelden die wetten alles, dus dat een kandidatuur twee jaar duurde enzovoort. Dat is nu voor een groot stuk naar de gemeenschappen overgeheveld. Maar de basisduur van het diploma en de filosofie waarin dat wordt uitgereikt, allé, ik bedoel: één of twee cycli bijvoorbeeld, dus drie of vier jaar, dat is een groot verschil: zo een zaken dus; dat ligt ook vast op federaal vlak. Wat staat er onder andere in de wetten die dat dus regelen? Het arbitragehof citeert dat expliciet - uiteraard niet in haar conclusie, want daar zeggen ze alleen dat de academische bachelordiploma's niet arbeidsgericht mogen zijn. Dan zegt ge van 'ja, so?'. Maar natuurlijk, heel de kern van die BAMA-hervorming is om juist die academische bachelors arbeidsmarkt-gericht te maken, om daar dus een echt einddiploma van te maken.

Let wel, het gaat hier enkel om de bachelors van universitair type en van hogescholen van het lange type, he. De graduatoren van vroeger, die ook een soort bachelors worden (die in het arrest 'proffessionele bachelors' worden genoemd, nvdr.), die mogen uiteraard beroepsgericht zijn, want ja, dat is een ander statuut gewoon, he.

Maar wat volgt daar dus uit? Als het hof zegt dat een bachelor

Al die programma-hervormingen, daar waren ze al een jaar mee bezig voor dat dat spel werd goedgekeurd in het parlement! Er werd zo een situatie gecreëerd van 'ja maar, we zijn nu toch al bezig...'.

dus echt wel een basis is voor onze klacht: dat er veel andere mensen ook niet akkoord zijn met dat structuur-decreet. Die mede-indieners hebben we dan gevonden in een aantal docenten, professoren en studenten. En dat draagt er natuurlijk toe bij om uw belang ook aan te tonen voor het arbitragehof. Je krijgt dan een hele procedure, die nogal wat tijd in beslag neemt, en dan is uiteindelijk nu de uitspraak gevallen.

Ondertussen zijn er natuurlijk nog een aantal andere ontwikkelingen geweest. Zo is er bijvoorbeeld de eerste erkenning van een vlaamse privé-hogeschool door de vlaamse regering: de Flanders Business School (zie een vorige Moeial, nvdr.). Dat was onder andere één van de nieuwe elementen om aan te tonen van: 'kijk, die hogeschool moet zich niet associëren met één of andere universiteit, die mag gewoon haar eigen gang gaan. Die mag ook heel hoge inschrijvingsgelden vragen omdat het een post-academische opleiding is, die mag alle lessen in het engels geven, die mag een overeenkomst sluiten met een instelling in Wallonië, zodat, wanneer hun onderwijs toch niet zou worden geaccrediteerd; die studenten dan hun opleiding in die andere school kunnen verderzetten zodat

kleine en middelgrote ondernemingen. Puur toevallig.

En wij hebben niks tegen internationale samenwerking he, - wat natuurlijk wel iets anders is dan opslorping door het Amerikaanse systeem - maar dat bestaat nog maar zeventien jaar tussen de universiteiten! Zo precies of ze dat nu hebben uitgevonden, komaan he zeg.

Ondertussen is dan het eerste verdicht gevallen. Zijn jullie tevreden?

K: Ja kijk, er zijn eigenlijk vier pijlers waar onze klacht op gebaseerd was. De eerste is de vrijheid van onderwijs, en dat slaagt in dit geval op de accreditatie en de associatie.

Accreditatie is dat ge niet langer automatisch de vrijheid hebt om een school of een universiteit op te richten volgens door het parlement vastgelegde minimale en formele criteria om er voor te zorgen dat iedereen die bijvoorbeeld een studierichting dierenkunde inricht toch ook minstens een cursus dierenkunde voorziet. Dat was vroeger het systeem, en dat werkte perfect. Maar dus accreditatie wil zeggen dat één of ander half-privé-organisatie, dat dan eigenlijk nog voor een groot stuk in handen is van Nederlanders -

niet mag afgestemd zijn op de arbeidsmarkt, betekent dat - en dat is heel eenvoudig, ze leggen dat in het arrest ook uit - dat een bachelor geen einddiploma mag zijn. Dat moet een doorstromingsdiploma zijn. Zij zeggen expliciet: 'universitaire opleidingen van het korte type zijn uit den boze', omdat die niet voldoen aan de federale restbevoegdheid waarin vastgelegd is dat een universitaire opleiding minstens vier jaar duurt, in twee cycli onderverdeeld is, én licentiaat heet. Want ook dat staat daar in, he. Die wet is nooit afgeschaft.

Dus gij moogt van uw kandidatuur een bachelor maken van naam, gij moogt dat in plaats van twee jaar drie jaar laten duren; maar uw licentie, uw einddiploma heet ten eerste licentie, moet ten tweede minstens twee jaar duren, en is ten derde uw enige echte universitaire einddiploma. Dus als ge van uw kandidatuur een bachelor van drie jaar maakt, betekent dat dat ge automatisch in het vijfjarig systeem valt: volledig te financieren door de overheid, zonder ingangsexamens, onder alle wetten van het normale universitaire curriculum vallende. Dus dat is een heel fel arrest.

En bovendien, en dat is iets waar Pieter misschien

Wordt vervolgd op p. 8

Ideologiekritiek: Aaah! The Madness!

Proloog: Toen John Earl Gray uit de gevangenis kwam ging hij op zoek naar vrijheid en een nieuw leven. Hij hoort dat de heil in de nieuwe technologie is gelegen, en gaat dan ook snel op zoek naar het benodigde geld voor die technologie. Wanneer hij echter ontdekt dat zijn vrouw en woonstee hem opzettelijk verlaten hebben, slikt hij zijn trots in en gaat op zoek naar werk. Na een gevecht met de bureaucratie slaagt John er eindelijk in een onderdak te krijgen in het opvangcentrum...

Het lauwe water dat in zijn gezicht spatte bracht John enigzins terug tot de koude realiteit van de gemeenschappelijke wasgelegenheid van het opvangcentrum. Zijn hoofd tolde. Wat had hij hier in hemelsnaam te zoeken? - flitste het door zijn vermoeide geest. Toen merkte hij het versgeperste maatpak op dat naast de zwarte aktentas aan de rand van de gootsteen hing te bengelen. Dit bracht hem met een schok terug op deze aarde. Het suizen tussen zijn slapen maakte plaats voor de eerste golven van paniek. 'O.K., John, verman jezelf! Je had er een kwartier geleden al moeten zijn. Vaag die nevels uit je hoofd en schiet dat pak aan; er is nog niets verloren!', sprak John zichzelf moed in. Diep vanbinnen voelde hij echter die existentiële onzekerheid, die van kindsbeen af zijn tweede natuur leek te zijn geweest.

'Ah! Aaaaah! The madness!' gilte John, terwijl hij zijn schedel wild met zijn vuisten bewerkte. Zuster Clothilde kwam al snel aangerend.

'Maar John toch, kalm nu een beetje, een sollicitatie-gesprek is heus het einde van de wereld niet.' sprak Zuster Clothilde sussend. John voelde hoe diep in zijn ziel de leegte weer langzaam de overhand verwierf. Zuster Clothilde echter voelde hoe de angst die ze voor deze man koesterde weer sterker werd dan haar zorgzaamheid, en ze vluchtte hals over kop terug naar de koffie-kamer. John keek verwilderd door de kamer, tot zijn blik bleef rusten op de aktentas. Die aktentas, die hij speciaal voor deze gelegenheid had aangeschaft, scheen een etherisch licht van balsem en genezing uit te wasemen, dat John nu met gulzige teugen in zich opdrong.

Onversaagd schoot hij het maatpak aan en greep het zachtlederen handvat van de glimmende, diepzwarte tas. O.K., nu geen tijd te verliezen! dacht hij bij zichzelf; en stormde de kamer uit, de trap af, en de straat op. Hij hield in allerijl een taxi aan, sprong achterin en riep: 'To the Falcon Call-Center, please!', waarop de chauffeur verveeld achterom keek en John duidelijk maakte dat, als deze zich niet een beetje normaal zou gedragen, hij maar beter een andere taxi zou moeten zoeken. Vanaf dan viel een doodse stilte als van gekristalliseerde lucht, die dieper sneed bij elke ademhaling, zodat de haat zich als een getentakeld monster door de tussenliggende ruimte kon kronkelen en uiteindelijk beide heren bij hun kraag wist te vatten. Tijd stelde tot druppelige vlaktes van Siberische kou. Het autorijwiel leek zich in vloeibare rubber stilstand voort te bewegen. De spanning was te snijden. Ter bestemming aangekomen sprong John uit de taxi, betaalde beleefd en schreeuwde: 'Bedankt, beste man! God zal u lonen!' De taxi-chauffeur, duidelijk een hindoe, wierp John nog even een vernietigende blik toe en startte de motor.

Het eerste dat John zag toen hij de kamer binnenkwam was het rijtje gedesinteresseerde gezichten die hem aanstaarden met een gelaatsuitdrukking zoals die drie primitieve regenwoudbewoners, die ooit per ongeluk terecht kwamen bij het besnijdenisritueel van een Antwerpse jood, die bovendien ook nog eens een ernstig geval van gonorrhoea had opgelopen. Behalve de zeven donkere gestalten, die de trotse bezitters van die gezichten waren, was er in de kamer verder enkel nog een secretaresse aanwezig die in profiel tegenover het rijtje hoge functionarissen, een laptop voor zich, strak voor zich uit zat te kijken. Zonder haar hoofd te draaien riep ze, naar niemand in het bijzonder gericht: 'Naam!?'

Het duurde een tijd voor John had begrepen dat het vrijgeven van die informatie specifiek van hem werd geëist. 'Euh, Gray, euh, John Earl', bracht hij een beetje stotterend uit.

'Ach zo,' zei één van de zeven mensen in het rijtje voor John, waarna een lange stilte viel. Ondertussen zaten alle zeven functionarissen John zeer aandachtig op te nemen, of zo leek het toch. Geen van hen sprak een woord. 'U bent een half uur te laat, meneer Gray.'

'O.K., daar heeft u een punt meneer.' stortte John in. 'Ik beken alles! Het opnemen van telefoontjes heel de dag interesseert mij geen fuck, maar ik wil geld verdienen! Snapt u dat dan niet? Een arme sloeber zoals ik, nog maar net weer op vrije voeten, en dan steken ze me weer in zo een gevangenis! Alleen noemen ze het opvangcentrum nu. Denkt u dat ik nog een greintje zelfrespect overhoud als hier niet snel een einde

aan komt? Gek word ik er van!'

De tweede figuur van rechts in het rijtje sprong plots op. 'Ja! Wat een geestdrift! Wat een gedrevenheid! Dit is wat wij zoeken! Mensen die zo wanhopig zijn dat ze voor een beetje geld echt alles zouden doen! Op zo'n mensen, mijn waarde collega's, is onze Westerse cultuur en rijkdom gebouwd!' sprak hij zijn collega's tegemoet.

'Maar wacht eens, wacht eens,' zei een andere functionaris, 'wat zei u daar over 'pas weer vrij'? Bedoelt u dat u zojuist enige evaring heeft opgedaan in ons aller geliefde strafstelsel? Dacht u nu echt dat onze klanten via de telefoon niet zouden horen dat ze met een vuile, doortrapte crimineel hebben te doen? Dacht u dan dat uw zonden kunnen worden weggewist door een tijdje afzondering en vernedering? Nee meneer, u bent uitschot! Dat zag ik al meteen!' Bij deze woorden was de man opgesprongen. Hij was rood aangelopen en greep nu de stoel waarop hij had gezeten, sprong er mee over de tafel en stormde

stond klaar te maken om naar zijn eerste werkdag te vertrekken. Hij had net zijn maatpak opnieuw aangetrokken en bewonderde zichzelf in de spiegel terwijl hij bezig was zichzelf moed in te spreken. "Kop op John", zo sprak hij "dit kan dan wel je eerste werkdag ooit zijn maar hoe erg kan het zijn? Na 25 jaar gevangenisleven heb ik de ruigste persoonlijkheden zowel tegengekomen zeker?" "Bouwvakkers zijn mietjes", zo besloot hij "en wat een bende mietjes kan, kan ik toch wel veel beter zeker!" John, die zich nu behoorlijk opgepept voelde, schoot onmiddellijk zijn veiligheidsschoenen aan, plantte de gele veiligheidshelm op zijn hoofd, greep zijn aktentas stevig beet onder beide armen en schreed met grote stappen het opvangcentrum uit. John liep met hoog geheven hoofd en brede glimlach op zijn gezicht het stadscentrum tegemoet. "Het leven lacht me alweer toe" zo dacht hij, en trachtte deze stemming te behouden toen hij de bouwwerf naderde. Bij het bezien echter van al die drukke

existentialisme en de filosofische inzichten van Kierkegaard. Allemaal in het Pools, natuurlijk. Gelukkig had dat halfzachte mietje het niet lang bij hen uitgehouden. Natuurlijk ook wel een beetje omdat zijn collega's hem bij de politie hadden aangegeven; die hem dan ook snel op hardhandige wijze weer naar land van herkomst verscheepte. Hij haalde diep adem en sprak: "Ga je maar bij de Frans daar melden. Hij zal je wel vertellen wat je hier te wachten staat."

John ging dus gezwind naar zijn zojuist vers aangewezen ploegbaas. Hij wierp zich voor deze op de knieën en ontving instructies. Die instructies konden in één zin samengevat worden: 'Als iemand van ons viertien iets roept, dan breng of doe jij dat, gesnopen?' De volgende vier uur waren voor John de hel op aarde. Het leek wel alsof zijn vier ploegmaten hem express tegelijk zoveel verwarrend mogelijke dingen toeriepen. "Mortel! Steen! Waterpas!", werd er te pas en te onpas geroepen. Ook was het zo, dat telkens als John onder één van zijn ploegmakers doorliep, er plots hard 'Vanonderen!' werd geroepen; waarna er meestal een grote klodder cement over John's nieuwe maatpak werd gestort. Toen men brulde 'Koord omhoog', wist hij helemaal niet meer waar hij het had. Hij liep zich de benen vanonder het lijf, hief zich een breuk aan kleverige, gescheurde cementzakken; en toch leek het wel alsof hij steeds overal net te laat was. De tijd kroop voorbij alsof ze juist vandaag besloten had minstens twee maal zo lang te duren per etmaal. Uiteindelijk was het dan schafttijd.

John, opgelucht dat hij eindelijk even kon uitblazen, zat ondertussen al zeker drie uur met een blaas die op springen stond. Ongetwijfeld het gevolg van de sloot koffie die hij deze morgen had verorberd. Hij liep haast mankend naar de eerste de beste metser die hij rondom zich kon ontwaren, en vroeg enigzins bedeesd waar hier de sanitaire voorzieningen waren geplaatst. De man keek John eens minachtend aan, en sprak: "Ook uwen eersten dag op de chantier zeker? As ge moet kakken, dan moette in die bruin-groen kottekes daar zijn. En as 't voor iets anders is: we zijn hier immers allemaal venten he, preutsen drol."

John droop enigzins beschaamd af en zocht de stille troost van het alombekende straat-wc-hokje. Toen hij daar echter had plaats genomen, hoorde hij vaag stemmen klinken die met een groot enthousiasme 'Kottekes-doop! Kottekes-doop!' schenen te roepen. Deze woorden zinderden in John's hoofd na terwijl hij er een definitie aan trachtte te geven. De rustige meditatiesfeer in het hokje werd echter abrupt verstoord door wat een aardbeving leek te zijn: John voelde hoe de grond plots leek te trillen en daveren. Het was zelfs zo erg dat John meende alle gevoel voor evenwicht en oriëntatie te zijn verloren. De linker-achterhoek van de wc-bodem scheen van de grond los te komen, en maakte een angstwekkende beweging naar de rechter-voorhoek van diezelfde vloer. Het volgende moment lag John op zijn zij tegen de wand van het hokje gedrukt, terwijl er geurende stromen vochtige smurrie over hem heen vloeiden.

John wist zich even geen raad. Toen het hokje echter plots weer overeind scheen te komen, zodat de deur weer vrij was, besefte hij wat er was gebeurd. Toen hij druipend van de stront uit het hokje kwam gekropen, was de lachende rij gezichten van zijn collega's het eerste wat hij zag. Iedereen applaudiseerde, en het 'Kottekes-doop! Kottekes-doop!'-geschreeuw begon van voren af aan. John voelde de neiging weer in zich opkomen. Hij begon te trillen over zijn gehele lichaam, dat aanvoelde alsof er een warme gloed doorstroomde. Hij wierp het wc-hokje als een keitje van zich af, waardoor het tientallen meters verder tegen de betonmolens tot stilstand kwam. Hij had al een zware steen van de grond geraapt, toen hij zich plots herinnerde waarom hij hier was. Hij zei dan ook tot zichzelf: "Beheers je, John. We need the money, now don't we? Slik dus in die trots en denk aan het knisperende papier dat een uitweg uit het opvangcentrum belooft te zijn." Zijn collega's waren echter zwaar onder de indruk van de kracht die John ten toon had gespreid. En zo werd John dan toch nog een gerespecteerde metser-diender, voor wie een glansrijke carrière in de wonderde wereld van de bouw was weggelegd... (Wordt vervolgd)

Bram Langmans & Rob Werkers

wild op John af. John, gehard door het noeste gevangenisleven, had echter al snel de kapstok stevig in beide handen. Toen de functionaris juist op het punt stond de stoel met volle macht op John's rug te laten nederdalen, keilde deze laatste de kapstok keihard tussen de ogen van de functionaris. Deze zeeg eensklaps ter aarde neer. Toen de rest van het rijtje functionarissen ook aanstalten begon te maken die op eventuele agressie leken te wijzen, besloot John dat het tijd was de sollicitatieruimte te verlaten. Deze job, zo dacht hij, zou hij alvast op zijn buik kunnen schrijven.

Zo sleet John zijn dagen, verdeeld tussen het afgewezen worden bij elke sollicitatie omwille van zijn verleden, en het wanhopig dromen van een toekomst die misschien iets mooier zou zijn, wanneer hij eenzaam op zijn kamertje in het opvangcentrum op bed lag of zijn hoofd weer eens tussen zijn handen had geklemd, verlangend om vooral toch dit opvangcentrum achter zich te kunnen laten. Achter zich, een droom of een herinnering; maar geen harde realiteit. Toen John echter het diepst in het nevelige moeras der wanhoop was verdwaald, en nergens nog een lichtje, zelfs geen dwaallicht meer zag; kwam er uiteindelijk toch een job voor hem uit de bus: John werd aangeworven als metser-diender.

Zijn eerste opdracht bestond er in mee te werken aan de bouw van een nieuw appartementenblok in het centrum van de stad. Zijn taak zou er voornamelijk in bestaan het bouw materiaal te brengen dat de metsers van hem verlangden. Verder had hij nog helemaal geen informatie, toen hij zich die morgen om halfzes voor de spiegel

bedrijvigheid en het heen en weer geloop tussen al die stukken die wellicht een cruciale rol spelen in het hele bouwproces, maar waar hij zelf geen benul van heeft wat in hemelsnaam hun functie zou kunnen zijn, voelde hij de moed even in zijn schoenen zinken. Doch hij had zich reeds snel herpakt en nam eens diep adem (en verviel vervolgens in een stevige hoestbui, hij had immers net een enorme wolk cement ingeademd), terwijl hij op een man afstapte die er belangrijk genoeg uitzag om John op zijn taken van die dag te kunnen wijzen. John was echter nog nooit in contact gekomen met iemand die hij zijn 'baas' diende te noemen (de gedachte alleen al dat er iemand zou zeggen wat hij moest doen deed hem huiveren), hij stamelde dan ook: "excuseert u mij, o weledele heer, u die er uit ziet alsof u iets te zeggen heeft op dit wanordelijke doch wellicht productieve establishment; zou u me kunnen informeren over wat men hier van mij zoal zou kunnen verwachten? En dan heb ik het niet over mij in het algemeen, maar wel degelijk over wat mijn arbeidskracht zou kunnen bijdragen aan het proces dat op deze specifieke plaats zou moeten leiden tot de totstandkoming van een groot appartementsgebouw." De ogen van de man vielen haast letterlijk uit zijn gezicht. Hij meende even dat hij in een roman van Kafka was terechtgekomen; doch toen John hem het formulier liet zien dat hij van het interimkantoor had meegekregen, wist hij meteen hoe laat het was: hier stond weer zo een intellectueel voor hem die niet aan de bak geraakte in de sector waarover hij zoveel kennis had opgedaan in de schoolbanken. Hij dacht even terug aan die illegale Poolse werknemer die tijdens de schoft nooit zijn mond kon houden over het

Het Verdriet Van De Goden

Wat is het verschil tussen het lijden van de westerling vandaag en dat pakweg drie eeuwen terug? Het lijden van de mens werd vroeger in een ruimer kader uitgelegd waarin de goden een essentiële rol speelden. Er werd een diepere zin gegeven aan het lijden. Volgens Nietzsche is een van de belangrijkste functies van goden –zo niet dé belangrijkste functie– dat zij *toeschouwer* van ons leven zijn. Zij zien ons wanneer wij lijden en geven daarmee zin aan ons lijden, vooral wanneer wij alleen lijden. En in zekere zin lijden we altijd alleen. Maar op welke manier gaven de goden daar dan zin aan? In eerste instantie omdat elk evenement gerechtvaardigd werd door de wil of de (gevolgen van) acties van de goden. En in tweede instantie o.v.v. een typisch kenmerk van onze psychologie: namelijk, dat wanneer ons lijden geësthetiseerd wordt, bijv. door het in een bovenmenselijk verhaal te plaatsen, het daardoor gerechtvaardigd en dus draaglijker gemaakt wordt. Wat ook belangrijk was aan de goden was dat zij ons innerlijk lijden misschien echt konden zien, want pijn bestaat slechts voor diegene die haar voelt en is daardoor nauwelijks aan onze medemens communicerbaar. Hiermee worden betekenis en last van het alleen lijden nogmaals duidelijk.

Wat voor Nietzsche een belangrijk criterium was om de gezondheid van een cultuur te meten, was in welke mate zij erin sloeg betekenis aan het menselijk lijden te geven, er mee om te gaan. Zo had een gezonde cultuur zin voor tragiek, zoals bijvoorbeeld die van de Oude Grieken, waar de tragedie een centrale plaats in de kunsten innam. Door hun lijden te esthetiseren loutert de tragedie haar toeschouwers. Zij kan dat omdat ze het lijden ernstig neemt.

Vandaag kunnen we stellen dat de muziek grotendeels deze functie voor ons vervult. De betekenis van muziek is na de tweede wereldoorlog totaal veranderd. De wereld is een muziekcultuur geworden en de muzieksterren halfgoden die er met hun optredens in slagen het publiek in extase te brengen. Maar de muziek en de kunst in het algemeen kunnen de taak van de goden nooit helemaal overnemen. Waarom niet? De goden waren *waarnemers*, zij hadden een *geheugen*. Op die manier komt de zin van het lijden in verband te staan met de vraag of er een geheugen los van ons bestaat dat ons zal overleven. Het probleem dat zich dan stelt is het volgende: als niemand zich mijn lijden zal herinneren, dan is het allemaal toch voor niets geweest? Het hebben van kinderen kan als een manier gezien worden om dit te benaderen, ook het schrijven van romans, waarin we ons lijden esthetiseren en bewaren. Niemand zal er bijvoorbeeld aan denken platkomische romans te schrijven met de bedoeling te worden herinnerd. Nu kunnen we ook het verschil duidelijk maken tussen bijvoorbeeld de Apocalypsen uit de monotheïstische religies en de ecologische Apocalyps die ons vandaag ongerust maakt. Men

zou kunnen stellen dat de mens een aanleg heeft tot tragiek. In deze context wil dat zeggen dat we ons leven pas interessant vinden wanneer we een grote ramp in het vooruitzicht hebben en we daar zelf de oorzaak van zijn. Wanneer dus de ganse wereld omwille van ons ten onder gaat. De ecologische Apocalyps is echter minder aantrekkelijk, want er is geen god die kan toezien op onze straf en die zich ons achteraf zal herinneren. De mensheid zal in het niets verdwijnen alsof zij nooit heeft bestaan.

hebben gekregen, omdat er maar één leven is en we in een meritocratie leven, zodat de schuld van ons falen altijd bij onszelf ligt. We zouden ook lijden omdat we niets meer hebben om voor te vechten, iets waar we echt in kunnen geloven. Misschien ligt daarin ook de tragiek van het einde van de grote verhalen. Het probleem hier is dat we enerzijds een sterke behoefte voelen om gemobiliseerd te worden door klare en duidelijke idealen, en anderzijds dat onze gefragmenteerde samenleving dit structureel verhindert. Neem nu

opwinding terecht komen. Want de koning zou wel degelijk dat effect hebben, aangezien we nog sterk in het koningschap en het daarmee gepaard gaande aanzien geloven. Het is alsof een mens met een leegstaande koningstoon in zijn schedel geboren wordt die hem irriteert en jeukt zolang daar niemand op gaat zitten om zijn denken te beheersen. Maar zodra dit effectief gebeurt, begint de waanzin. Daarom mag de koning bijvoorbeeld niets zeggen. Ik denk inderdaad dat de dieperliggende frustratie achter het einde van de grote verhalen, eenvoudigweg deze biologische nostalgie naar het sterke leiderschap is. Dus als we daardoor lijden, moeten we dat er maar bij nemen. Doch dit alles geheel terzijde. Laat ons terugkeren naar de kern van het probleem: hoe omgaan met het lijden?

Vandaag is het zover gekomen dat we uitdrukkelijk aandacht voor het lijden moeten vragen, omdat onze samenleving in een project van optimisme en rationaliteit gevangen zit. Nietzsche dacht zelfs dat het lijden van vroeger letterlijk *minder pijn* deed, dat het minder verscheurend was. Maar net door het maken van die analyse, wordt het lijden van vandaag een historische betekenis gegeven. We geven er opnieuw zin aan.

Ik denk dat het leven altijd en overal even moeilijk geweest is en zal zijn, maar dat we daar niets van willen weten. Het zou misschien beter zijn als we uitgingen van de idee van Schopenhauer, dat het geluk slechts door contrasten plaatsvindt. We zijn blij en opgewonden wanneer we een nieuwe auto gaan kopen, voelen ons verrukt de eerste dagen dat hij in ons bezit is, maar daarna geraken we eraan gewend en moeten we weer naar iets anders op zoek. Als we ons het geluk op deze manier voorstellen, kunnen we zeggen dat de mensen, globaal genomen, altijd even gelukkig of ongelukkig moeten geweest zijn, dat het verlies van dierbaren altijd even pijnlijk moet geweest zijn. De gedachte dat mensen altijd hebben geleden, dat we allemaal even klein zijn, zou een onuitputtelijke bron van troost moeten zijn. In plaats van intelligentie en rationaliteit als het kenmerkende vermogen van de mens te zien, zouden we de typisch

menselijke manier van lijden centraal moeten stellen. Het schild van de VUB, dat ons een toekomst weg uit de duisternis belooft, zou vervangen moeten worden door een groot standbeeld op de esplanade, een beeld dat het universele lijden van de mensheid symboliseert. Waarom? Omdat we ons moeilijk het lijden van gisteren, of dat van morgen kunnen voorstellen en dat dit beeld ons daarbij moet helpen. De VUB zou dan een veelbesproken bedevaartsoord worden, het zou het nieuwe Mekka worden! Geloof mij, dat beeld is het enige wat we nodig hebben!

Gabriël Zamora Moreno

Een groot aantal sociologen en cultuurfilosofen menen dat onze cultuur niet meer met het lijden overweg kan. De mensen zijn bang om te sterven, om oude te worden en tenslotte, om te falen in het leven. Het individualisme en de maatschappelijke verhoudingen die het reproduceren, zijn vaak de schuldigen. We zijn bang voor de dood, omdat we materialisten geworden zijn: onze herinneringen zullen tezamen met ons wegsterven. We zijn bang om oud te worden, omdat vrouwen hun aantrekkelijkheid, mannen daarenboven hun viriliteit verliezen en onze cultuur juist die zaken als de sleutel tot het heilige nirwana voorstelt in de populaire media. We zijn bang om te falen en nooit erkenning te

bijvoorbeeld de positie van de koning in ons land. Die man mag geen enkele politieke uitspraak in het openbaar doen. Zou hij dat wel mogen, dan zouden we toestanden krijgen zoals in Amerika, waar een president gans zijn bevolking kan mobiliseren voor een zaak, of ze aanvaardbaar kan maken; en waar massa's mensen woedend worden als er slecht over hun president gesproken wordt. Stel je voor dat onze koning op de televisie zou komen en met vuur een politiek betoog zou afsteken voor gans het land. Dit zou op een geweldige hoeveelheid burgers een enorme indruk maken en zij zouden er waarschijnlijk door opgewonden geraken. Het is net dat wat moet worden verhindert: dat massa's in zo'n roes van

Column

All Talk Money Cuz She's The Queen...

Haar serraafijnen gordel glom als bladgoud in de ondergaande zon. Blauwe lichtjes werden paarse vlekken die slechts langzaam weer vervaagden. Veel werd er niet gezegd. Blikken echter schoten als bliksems in het rond. Haar verleidelijke lichaam dat hem naarstig boodschappen zond; de stilte en het zwijgen...

Soms, wanneer hij wakker werd, was daar alweer die vertwijfeling; de pijn van een wereld die op sterven ligt maar in een laatste wanhopige poging tracht het lijden te onderduiken in een roetsjbaan van genot. Het snelle consumeren, het leven in televisie-formaat: alles in mooie, korte blokken. Het opsluiten van al wat 'anders' is; niet vrolijk,

optimistisch, gemakzuchtig, gezond, gelukkig, gebruid, gehuisvest en verzekerd. De schaamte om de ouderdom, de ziekte en de waanzin. Het geweten knaagt van binnenin; het individualisme is de kroonprins, maar het geld de koningin. De differentie in het denken achten zij zich nog te min. The world's a crowd, it's closing in...

Als splinters van gebroken glas, glinsterend in het kunstlicht van straatlantarens, lag daar de stad, eenzaam en verlaten; uitgebrand. Haar voetpaden, waar ooit de zwervers rustten, zijn kraters van steen en strand. Het lichaam wil wel draaien, maar al de spieren zijn verlamd. Dichtgeslibte aders waar de lijken zijn gestrand. Als in een droom

wankelt ze door de ruimtetijd die zich om haar heen heeft dichtgebrand. Elke droom reeds lang verloren, het idealisme kapotgestampt. De zware zwarte laarzen waartegen geen luchtkasteel is bestand. De hypocriete grijns verbergt het bloedvergieten van de hand. Er is nog zoveel morgenrood dat tot nog toe werd uitgeband...

Alles was prachtig in scene gebracht: de hekken en het prikkeldraad, de uniformpjes en de wagens, de verveling en zelfs het tijdsverloop. Ook het in-formatie-op-de-hekken-afstormen was duidelijk goed geoeffend. De menigte maakte muziek en danste. Dikke sneeuwvlokken daalden neder; onschuldige projectielen. Toen de

manifestatie was afgelopen werden de betogers, zoals gewoonlijk, als een kudde beesten door grote troepen agenten samengedreven en omsingeld in het nabijgelegen park, waarbij de wapenstok zich weer eens duchtig deed gevoelen. De politie is de luxe-hoer van het groot-kapitalisme, en ze doet haar werk gewillig. Wie vragen stelt wordt opgepakt.

Bram langmans AKA
The Boy That Ate His Glasses

Lang Leve Het Intellectuele Terrorisme!

George W. Bush en de antieke filosofie..

Normaal zou ik hier een betoog houden over de laatste state of the union van Bush, en hoe er vreeswekkende parallellen vallen te trekken tussen het beleid van deze omhooggevallen driftkikker en de roman '1984' van George Orwell. Of wat dacht u van de toespelingen op het 'war is peace'-scenario, waarbij een nooit aflatende oorlog zorgt voor de nodige verstrooiing en sensatie enerzijds, voor het zo belangrijke nationale groepsgevoel anderzijds. Dat de vijand wel eens bondgenoot wordt, of de bondgenoot een vijand; dat kan de pret niet drukken. Zoiets hoeven de burgers immers niet te weten, als er af en toe maar een bommetje valt...

Er wordt naar mijn mening echter al meer dan genoeg aandacht besteed aan de schietgrage cowboy uit het wilde westen. Ik heb mijn buik zodanig vol van de vuile fucker, dat ik zijn naam maar liever een tijdje niet meer wil horen. Ik heb dan ook besloten de problematiek eens vanuit een ander perspectief te bekijken. De vraag is dan niet langer: Waarom is het zo erg dat Bush de president van de Verenigde Staten is geworden?, maar: Hoe is het in godsnaam mogelijk dat iemand als Bush president is kunnen worden van de Verenigde Staten? Laten we Bush dus beschouwen als een symptoom, en op zoek gaan naar de ziekte die zulke lelijke neveneffecten sorteert.

Welk mensentype heeft de huidige wereld mogelijk gemaakt? Of beter: hoe is de Westerse cultuur zo kunnen ontsporen dat we uiteindelijk hier, nu, zijn aanbeland? Om zulke vragen werkelijk diepgaand te kunnen beantwoorden zou dit artikel alweer een vaste rubriek, of een boek dus, moeten worden; en dat kunnen wij ons bij De Moeial, met die hoge papierkosten van tegenwoordig, niet permiteren. Maar ik wil toch proberen in dit artikel kort in te gaan op bepaalde deelaspecten van dit probleem. Twee symbolisch belangrijke sleutelmomenten binnen de Westerse cultuurgeschiedenis die in deze problematiek inzicht kunnen verschaffen zijn volgens mij enerzijds het conflict tussen Herakleitos en Parmenides; anderzijds het geschil tussen de sofisten en Socrates/Plato. Belangrijk is dat beide conflicten, alleszins wat de Westerse cultuur betreft, telkens werden beslecht in het voordeel van de laatstgenoemde. Het kan echter misschien nogal vreemd lijken dat ik deze oude filosofen er wens bij te halen om het over de hedendaagse maatschappij te hebben, dus laat ik eerst maar wat meer over deze figuren vertellen.

Traditioneel wordt Herakleitos, als filosoof van het veranderlijke, tegenover Parmenides, als filosoof van het blijvende, geplaatst. Waar Herakleitos (540 - 480 V.C.) de realiteit zag als een voortdurend veranderend proces, als een vuur waarvan we wel de vlammen zien, maar niet de totale beweeglijkheid; zag Parmenides (540 - 475 V.C.) deze werkelijkheid als 'stilstaand', onbeweeglijk. Volgens Herakleitos steunt alle kennis op de empirische observatie van de veelheid der dingen. Vanuit die observatie komt hij tot de conclusie dat de wereld bestaat uit tegenstellingen. Het is dan de strijd tussen die tegenstellingen die maakt dat de gehele wereld constant in verandering is, waardoor kennis dus ook nooit definitief kan zijn: men kan immers nu nog niet weten hoe de wereld morgen zal zijn. Het uitgangspunt van Parmenides daarentegen is dat denken en zijn hetzelfde zijn. Iets wat niet bestaat kan dus ook niet gedacht worden. Aangezien verandering echter steeds een niet-bestaan van een bepaalde toestand impliceert (namelijk het niet-langer-bestaan van de voorgaande toestand of het nog-niet-bestaan van de volgende), en dit niet-bestaan dus niet gedacht kan worden, leidt Parmenides hieruit af dat er geen verandering kan bestaan. Voor hem is het zijn dan ook enkel te definiëren als een onveranderlijke, ondeelbare en onvergankelijke eenheid. In het alledaagse leven zien we echter overall verandering en beweging, wat dus in tegenspraak is met de theorie van Parmenides. Deze tegenspraak lost hij op door te stellen dat die beweging slechts een illusie van onze bedrieglijke zintuigen is. Hij maakt dan ook een strenge scheiding tussen waarneming en denken: waar de waarneming slechts schijn en bedrog is, en enkel tot een onbetrouwbare mening (doxa) kan leiden; is het zuivere denken de enige betrouwbare manier om tot werkelijke kennis, Waarheid, te komen.

Het mag duidelijk zijn dat empirisme en

rationalisme (met haar bekende beroep op de universele menselijke rede) hier voor een eerste maal als opponenten op het strijdtoneel verschijnen. Er zijn echter andere, en volgens mij veel belangrijkere, consequenties aan deze filosofische discussie verbonden: waar het volgens Herakleitos nog zo was dat er geen absolute Waarheid kan bestaan, maar slechts een soort voorlopige en dus relatieve waarheid; was Parmenides er van overtuigd dat die absolute Waarheid wel bestaat. Nog belangrijker is dat voor Parmenides die Waarheid niet kan bereikt worden vanuit een observatie van de ons omringende realiteit, maar juist buiten die realiteit gezocht moet worden. Wat hier de gevolgen van zijn zal

ik verderop behandelen, wanneer ik het heb over het conflict tussen Plato en de sofisten, maar eerst wil ik nog op een ander belangrijk punt van de discussie wijzen: waar Herakleitos, met zijn idee van veranderlijkheid, namelijk het progressieve idee van de maakbaarheid van de werkelijkheid representeert; staat Parmenides voor de conservatieve visie dat de realiteit nu eenmaal is zoals ze is, en dus niet veranderd kan worden. Men zou dus kunnen zeggen dat Herakleitos er van overtuigd was dat de maatschappelijke orde afhankelijk is van de individuen waaruit die maatschappij bestaat: we leven immers nu, en dat nu is enkel zoals het is omdat de mensen zich nu zo gedragen; als die mensen zich dus nu anders zouden gedragen, dan zou het nu er heel anders uitzien. Concreet betekent dit dat bijvoorbeeld de bestaande hiërarchische orde maar bestaat doordat de mensen die er aan onderworpen zijn deze hiërarchie respecteren. Beslissen de mensen nu om dat niet langer te doen, dan bestaat vanaf nu ook die hiërarchie niet langer. Volgens Parmenides is het echter zinloos de bestaande realiteit te willen veranderen: aangezien verandering niet kan bestaan, moet iedereen zich maar neerleggen bij de situatie zoals die nu is. Hoe het komt dat onze tijd nogal verschilt van de tijd waarin Parmenides leefde is in deze visie dus een ernstig theoretisch probleem, waarvoor geen verklaring kan worden gevonden.

Vooraleer conclusies uit het bovenstaande te trekken, wil ik het dus eerst nog hebben over het conflict tussen de sofisten en Socrates/Plato, een conflict dat eigenlijk gewoon een verderzetting is van de hierboven vermelde discussie, waarbij de nadruk echter op het etische aspect van de zaak komt te liggen. Wanneer we naar de gangbare visie op de sofisten kijken wordt meteen duidelijk dat het conflict in het voordeel van Plato werd beslecht: de sofisten worden namelijk traditioneel voorgesteld als gewetenloze bedriegers en manipulators, die zich als enig doel hadden

gesteld op een zo makkelijk mogelijke manier zo rijk mogelijk te worden. In werkelijkheid hielden ze zich echter wel met meer bezig dan enkel het onderrichten van rijkeluis-zootjes in de kunst van de retoriek: als rondreizende wijsgeren kwamen ze in contact met veel verschillende culturen en maatschappijvormen, waardoor ze al snel tot de ontdekking kwamen dat wat in de ene cultuur als goed beschouwd werd in een andere als kwaad werd voorgesteld en andersom. De confrontatie met zoveel verschillende mensentypes zorgde er ook voor dat ze hun aandacht eerder op de mens gingen richten in plaats van op de natuur, zoals voorheen gebruikelijk was geweest. Ze kwamen al snel tot de conclusie dat er geen absolute

Waarheid bestaat, maar slechts cultuur- en tijdsgebonden waarheden. Ze verdedigden dan ook een kennistheoretisch relativisme: elke opvatting is in principe even waar of juist. Dit impliceerde echter niet dat het vanuit pragmatisch overwegingen niet nuttiger kon zijn bepaalde opvattingen wel of niet aan te hangen. Protagoras (481 - 411 V.C.) bijvoorbeeld was er van overtuigd dat een samenleving zonder recht en wederkerig respect onmogelijk zou zijn. Toch was hij er, onder invloed van Herakleitos, van overtuigd dat er geen Waarheid bestaat, en dat het de individuele mens is die de maat is van alle dingen: elke opvatting over bijvoorbeeld goed en kwaad zou uiteindelijk slechts op persoonlijke vooroordelen berusten. Gorgias (480 - 399 V.C.) was er dan weer van overtuigd dat: 1) er niets bestaat, 2) als er toch iets zou bestaan, het onkenbaar is voor de mens, en 3) dat als er toch iets kenbaar zou zijn voor de mens, deze kennis niet kan worden gecommuniceerd aan iemand anders. Deze visie kan op het eerste zicht vrij radicaal en zelfs lachwekkend lijken, maar bij nader onderzoek blijkt het hier te gaan om belangrijke kentheoretische en taal filosofische inzichten die tegenwoordig in het postmoderne denken opnieuw veel weerklank hebben gevonden. Hippias (450 - 400 V.C.) was dan weer van oordeel dat alles ofwel door de natuur ofwel door conventie wordt bepaald. Taal beschouwde hij als het eerste voorbeeld van conventie. Omdat een product van een conventie volgens hem echter niet waar hoeft te zijn, leidt het gebruik van taal dan ook niet per se tot de waarheid, zoals bijvoorbeeld Socrates leek te geloven. Tenslotte zijn nog Trasymachus en Callicles het vermelden waard. De eerste benadrukte dat de heersende moraal het gevolg was van de macht van de sterkste(n), aangezien het deze sterksten waren die er in slaagden hun ideologische vooroordelen aan de hele maatschappij op te dringen. Het is in dit licht interessant het hegemonie-concept van de Italiaanse marxist Gramsci in het achterhoofd

te houden. Callicles vertoont dan weer veel gelijkenis met Nietzsche wanneer hij stelt dat enkel de zwakken wetten uitvinden om zich tegen de sterkeren te beschermen: het is voor de zwakken namelijk de enige manier om te verzekeren dat ze niet ongestraft onder de voet zouden worden gelopen door de sterkeren. Tegenover dit alles plaatsen Plato (427 - 347 V.C.) en Socrates (469 - 399 V.C.) een heel andere visie. Ik zal het echter vooral over Plato hebben, aangezien volgens mij Socrates een oninteressante figuur is: traditioneel wordt hij voorgesteld als de filosoof die wist dat hij niets wist; in werkelijkheid echter was het gewoon een oppervlakkige, conservatieve, bekrompen lul die over verdacht veel zaken zekerheid dacht te hebben. Hij had dan ook bitter weinig ervaring met andere culturen en levensbeschouwingen: hij heeft Athene maar één keer verlaten, en dat was dan nog om tegen haar vijanden te vechten. De openheid tegenover het anders-zijn is bij deze filosoof dan ook ver te zoeken. Zijn leerling Plato zou echter nog veel pretentieuzer en schadelijker voor de mensheid zijn. Het traditionele beeld van de sofisten, zoals hierboven aangehaald, is dan ook van hem afkomstig. Plato was namelijk juist geïnspireerd door Parmenides: hij neemt diens onderscheid tussen de onbetrouwbare mening en de werkelijke Waarheid, evenals de rationalistische kennistheorie, over. Het mag dan ook geen verbazing wekken dat die absolute Waarheid volgens hem enkel voor de ware filosoof (lees: Plato zelf) toegankelijk is. Veel belangrijker is echter dat die absolute Waarheid door Plato buiten de wereld, en dus het menselijke leven wordt geplaatst. De werkelijkheid zou immers maar een zwakke nabootsing zijn van de ideeënwereld, waar de werkelijke en onveranderlijke essentie van alle dingen te vinden zou zijn: daar leven immers de zuivere, universele begrippen, die als enige de Waarheid herbergen. Het wordt dan ook de taak van de goede mens om zich zo veel mogelijk van de wereld af te keren, alle vormen van fysiek genot af te zweren, en ongeduldig de dood af te wachten om dan eindelijk de zuivere ideeën te kunnen aanschouwen. Een eerste formulering van het oh zo zielige mensentype dat later ook het christelijke ideaal zal vormen dus. Onnodig te zeggen dat er voor Plato natuurlijk ook maar één juiste invulling kan bestaan van de begrippen goed en kwaad, waardoor alles wat anders is niet langer als louter 'anders' wordt gezien, maar als slecht, gevaarlijk; en dus een uit te roeien vijand. Een laatste belangrijke opmerking is dat voor Plato het wiskundige paradigma de manier bij uitstek is om tot de enige juiste Waarheid te komen. Een visie die vooral via zijn leerling Aristoteles en diens wetenschappelijke wereldbeeld over de ganse Westerse wereld, en ver daarbuiten, zal verspreid worden.

Waar wil ik nu met dit alles heen? Het mag duidelijk zijn dat Herakleitos en de sofisten een denken verdedigden dat we tegenwoordig postmodern plegen te noemen; terwijl Plato, en met hem Parmenides, grondleggers zijn van de moderniteit, met haar op wetenschap en techniek gestoelde vooruitgangsgeloof. Nu is het misschien wel zo dat het postmoderne denken heden ten dage in bepaalde intellectuele kringen aan populariteit wint; maar om, zoals Bauman of Baudrillard (die trouwens helemaal niets met het postmodernisme te maken heeft, maar gewoon een vuile, gefrustreerde, conservatieve fucker is, no matter what hij zelf ook mag beweren), te gaan beweren dat de postmoderne maatschappij een feit is geworden, lijkt mij toch wel zeer lichtjes overdreven. Dat zou immers betekenen dat het grootste deel van de bevolking tegenwoordig overtuigd is van de juistheid van de postmoderne visie op de realiteit. Als we echter in acht nemen welke vooroordelen in onze maatschappij de heersende ideologie uitmaken, en als we aandacht besteden aan de verontrustende groei van een klimaat van onverdraagzaamheid tegenover alles wat anders is binnen de Westerse wereld, moeten we vaststellen dat Plato, en met hem de Katholieke moraal, de touwtjes nog steeds stevig in handen houdt. Ik laat het, zoals gewoonlijk, aan de lezer zelf over om conclusies te trekken; maar ik hoop dat u zichzelf misschien toch een paar vragen zult stellen wanneer u weer eens iemand vanachter zijn frisse pint hoort kankeren: "Ach ja, de wereld sukt; maar wat kan ik daar aan veranderen?"

Bram Langmans

Verbeelding En De Toren Van Babel

Het genie en de alien...

Ik ben van plan het over de verbeelding te hebben. Mocht ik daar achteraf nog zin in hebben zal het ook over ons dierbaar mens- en maatschappijbeeld, het individualisme, gaan. Over authenticiteit misschien ook... Spannend!

Verbeelding, creativiteit, originaliteit en oorspronkelijkheid: in onze samenleving zijn het zeer belangrijke waarden. Zij functioneren als normatieve maatstaven, waaraan elkeen zich moet meten en waarmee we elkaar beoordelen. Volgens een grote misvatting die vandaag wijdverbreid is, hebben we dat creatieve potentieel in de mens ontdekt. Het zou dus altijd in ons bestaan hebben, maar vaak onderdrukt of verwaarloosd geweest zijn. -We zien u al van ver afkomen! Is dit soms de zoveelste poging om de mens te vernederen, hem in de modder te duwen en op hem te pissen?- Als u deze indruk heeft, kan ik u meteen geruststellen. Ik ben namelijk streng christelijk opgevoed.

Er is in de loop van de achttiende tot pakweg de negentiende eeuw, een nieuwe betekenis van verbeelding en originaliteit uitgevonden, die verstrengeld is met de ontwikkeling van een nieuwe kunsttheorie. Van de Oudheid tot de renaissance zag men kunst quasi uitsluitend als 'nabootsing'. Het kunstwerk was een imitatie van de werkelijkheid. Het zwaartepunt van de betekenis van een werk lag dan voornamelijk in de werkelijkheid buiten de kunstenaar. De (zichtbare en/of onzichtbare) werkelijkheid *buiten* de kunstenaar werd verheerlijkt. De nieuwe theorie van de achttiende eeuw was de expressietheorie. Zij legde de klemtoon op het scheppen vanuit zichzelf, en niet naar het voorbeeld van de buitenwereld. Deze herdefinitie van de kunst heeft ook te maken met haar emancipatie uit een religieus kader. Zij had een nieuwe bestaansreden nodig. Waar vroeger de religie en het geloof in de kunst centraal stond, bleef een gapend gat. Het werd opgevuld door de uitvinding van het 'genie'. Wat het genie zo bijzonder maakte was zijn ondoorgrondelijke verbeelding; en verbeelding werd per definitie iets onbeschrijflijks. Gelijk met deze verschuiving bombardeerde de romantiek de verbeelding tot het wezen van de mens, en het scheppende genie tot ons orakel. Via zijn werk kwamen we in contact met onze meest innerlijke aspiraties, met ons 'zelf' i.p.v. met God. Het is in dit kader dat de vraag 'wie ben ik' stilaan zijn huidige betekenis is gaan krijgen. Voordien definieerde men zich immers vooral a.h.v. de groep waartoe men behoorde, waarbij onze identiteit daarvan niet kon worden losgemaakt. We kunnen stellen dat de vraag 'wie men nu eigenlijk is,' gewoon betekenisloos geweest moet zijn, of dat het antwoord voor ons belachelijk zou klinken. Vandaag denken we in termen van identiteiten die grotendeels onherleidbaar zijn tot de groepen waartoe we behoren. Dat is vooral een gevolg van een situatie waarin we gedwongen zijn in

meerdere groepen te leven. Zo zijn we aangekomen bij de moderne notie van het individu met zijn persoonlijke manier van leven. Nu is de sleutel tot deze notie de waarde van authenticiteit. Volgens haar is een leven waarvoor men zelf gekozen heeft a-priori beter dan wanneer dat niet het geval zou zijn. Als onze keuzes daarenboven ook nog origineel zijn, kan ons leven niet meer stuk, want dan hebben we waarschijnlijk onze creatieve natuur ontwikkeld.

Eenzijdig horen we stemmen die beweren dat al

het wezenlijke toch al gezegd is, anderzijds rust er een enorme druk op het tot ontwikkeling laten komen van onze creatieve natuur. Het probleem is dat mensen hun moraal steeds funderen in een stelsel van opvattingen over hoe de wereld werkelijk is. Als we dan iets aan die moraal willen veranderen, moeten we naar die opvattingen over de werkelijkheid gaan kijken. In dit geval is dat de stelling dat we een creatieve natuur hebben. Wat wordt daar in de brede cultuur onder verstaan? In het algemeen stelt men het zich voor als een vermogen om verrassende dingen te doen, te produceren.

Volgens mij is de essentie van creativiteit dat we onze producten op een bepaalde manier voorstellen: we vergeten, of hebben geen kennis van, hun concrete ontstaansgeschiedenis. Hiermee bedoel ik de concrete associaties en verbanden die tot dat product hebben geleid. We beoordelen een product als creatief als het op een manier uit de wereld springt, als het er niet in wegzinkt. Er zijn wel verbanden met de wereld, maar het valt niet tot een aantal concrete aspecten ervan te herleiden. Men stelt zich dat dan voor als een element van *oorspronkelijkheid*. Aan de hand van een voorbeeld zal ik meteen een

toepassing van mijn redenering geven. Neem nu het ruimtewezen, de *alien*. Wat is de concrete associatie-context waarin de *alien* is ontstaan? Om die vraag te kunnen beantwoorden moeten we eerst een kenmerk van het menselijk inlevingsvermogen toelichten. Mensen kunnen alleen maar solidair zijn met dingen waarvan ze vinden dat die op hen lijken, of met dingen waarvoor ze bewondering hebben. We kunnen ons solidair voelen met bomen omdat die rechtstaan en een tragische indruk kunnen maken, of met paarden omdat hun haar op dat van ons lijkt en

geweest is. Vooruitgang en *vernieuwing*. Eerst en vooral: het is doodnormaal dat we zin geven aan de geschiedenis, want waar het om gaat is dat we betekenis aan *verandering* moeten kunnen geven. Verandering moet een reden hebben, hoewel bijvoorbeeld het boeddhisme de vraag naar het waarom ervan niet wenst te stellen. Desalniettemin weet ook het boeddhisme dat dit een grote inspanning vergt, zodat weer is aangetoond dat we er toch behoefte aan hebben. In onze cultuur werd *verandering* *evolutie*. Wij vinden dat culturen *evolueren*, dat kennis zich opstapelt en dat we alsmaar slimmer worden. Creativiteit zou daarin een grote rol spelen en laat ons toe om steeds weer op een hoger plan te komen. Onze cultuur wordt een toren van Babel, op weg naar de hemel, het rijk van de waarheid. Onze cultuur zou zich creatief doorheen de tijd ontplooiën. Het verband tussen deze opvatting en de eis tot creativiteit is dat we ons willen spiegelen aan de wereld, we moeten een idee hebben van (de verborgen bewegingen in) de wereld om ons eraan te kunnen aanpassen en ons in die wereld thuis te kunnen voelen. Pas wanneer we een microkosmos van het ganse zijn, kunnen we ons veilig voelen op aarde. De gedachte dat de geschiedenis louter culturele verandering is, dat er geen vooruit- of achteruitgang zou zijn, is voor ons volstrekt ondraaglijk geworden. Nu is het vooruitgangdenken zoals hierboven beschreven ons dogma geworden en het rechtvaardigt de eisen tot creativiteit.

De opvatting 'dat alles toch al gezegd is' hangt nauw samen met de eis dat we creatief en origineel moeten zijn. Meer zelfs, het is er een rechtsreeks gevolg van. Want in culturen waar deze eis niet zo pertinent is, of zelfs niet bestaat, kan men moeilijk de relevantie van deze uitspraak 'alles is toch al gezegd' achterhalen. Het punt is dat we aan die eis moeten weerstaan. Het is niet d.m.v. de bewering dat alles al gezegd is dat we die eisen kunnen neutraliseren, want dan geven we net toe aan die eisen! Het probleem is dat we veel te grote eisen aan onze verbeelding en aan originaliteit stellen. Onze identiteit en de erkenning daarvan zijn er zelfs van afhankelijk geworden. We voelen ons bedreigd door 'alles wat al gezegd is.' -Wat wordt er van ons eigenlijk nog verwacht?!- In plaats van de aanspraken van originaliteit te negeren, onderkennen we ze en leiden ze tot onbehagen en geblaseerd nihilisme. Het is natuurlijk makkelijker gezegd dan gedaan ze te negeren. Als we ons van deze waarden, originaliteit, authenticiteit, willen verlossen -of, wat realistischer is, als men hun eisen wil verzachten- zal dit sowieso gecompenseerd moeten worden omdat ze bijna het hart van onze identiteit uitmaken en ze in ons mens- en wereldbeeld wortelen. Maar hoe stuur je culturele verandering?

Gabriël Zamora Moreno

Column

"hee ik vroeg je iets!"

"wat?"

"nou ja, euh... ik weet niet... misschien moet ik maar naar huis gaan, ik ben eigenlijk ook best moe..."

"nee nee, vertel!"

"nu ja, ik ben maar aan het lullen hoor... ik zei... enfin wat ik wou zeggen was...nou ja laat maar!"

"ach nee, kom nu, je had het over de informatici, en dat ze eigenlijk allemaal goeie verhalen zouden schrijven als de computer er nooit was geweest, zo iets toch?"

"Ja, maar,...

nou ja..."

"Wat?"

"kijk dat is maar een voorbeeld snap je? ik wou vooral...euh...duidelijk maken dat de meeste informatici een nogal creatieve geest hebben, en dat als de computer niet bestond, nou euh...dat veel van die gasten dan toch een andere manier zouden zoeken om die creatieve...euh...gevoelens te...naar buiten te laten komen ... ze te uiten snap je? Of nee, laat maar, wat ik wou zeggen is... eigenlijk wou ik gewoon benadrukken dat mensen hun creativiteit sowieso beperken, euh... omdat ze natuurlijk geen andere keuze hebben... , tot euh,

nu ja tot de keuze die deze samenleving hun geeft en zelfs dwingt, nou ja zo iets... snap je?"

"euh ja natuurlijk, maar wat is dan je punt? Moeten we dan ophouden met onze creativiteit te uiten omdat we dat alleen maar zo en zo kunnen doen?"

"Of moeten we in een wereld leven waar we allemaal ons eigen...euh...medium vinden om onze creativiteit te uiten?"

"ja maar komaan joh, de mensen die hun eigen medium willen uitvinden, omdat ze dus vinden dat dit medium dus beter...aan hun creatieve uiting zegmaar te goed komt? Die trekken hun plan toch wel man!"

"Ja maar weten die wel..."

"ow.. sorry maar wacht even... laat me even uitspreken... ik heb vooral zo iets van... nu ja, die mensen die niet zelf een medium kunnen vinden... die kun je natuurlijk geen groter plezier doen dan ze een medium te bieden waarin ze hun creativiteit kunnen botvieren? Niet dan?"

"Ja maar dat is net mijn punt snap je? Ik bedoel ..."

"...Ik bedoel, kun je van iemand eisen dat ze een meerwaarde in hun leven integreren als ze zelf al hebben besloten die niet te aanvaarden? Begrijp

we hun kracht bewonderen. Van levende wezens die niets met ons gemeenschappelijk hebben (of waarvan we dat denken alleszins), zijn we bang, of tenminste: we kunnen ons er moeilijk solidair mee voelen. Voorbeelden daarvan zijn insecten, zoals spinnen en kakkerlakken; of zeedieren, zoals kwallen en inktvissen. Het is nu niet meer moeilijk om in te zien dat de *alien* slechts een combinatie is van dat soort wezens, omdat hij net angst moet aanjagen. Op die manier is de *alien* verdacht aards, want hij is een combinatie van *het vreemdste dat we kennen* (soms ook nog met typisch menselijke aspecten: een hoofd, intelligentie,...). Door de alien op deze manier met de wereld in verband te brengen, hebben we hem er enigszins in laten wegzinken. We hebben zijn zelfstandigheid afgebouwd. En ik denk dat dit toch iet of wat indruist tegen wat veel mensen onder verbeelding verstaan.

Een tweede opvatting over hoe de werkelijkheid werkelijk is, en die rechtstreeks verband houdt met onze authenticiteitsmoraal, is onze visie op de geschiedenis. De populaire cultuur denkt namelijk dat de geschiedenis van het Westen er (althans in grote lijnen) één van vooruitgang

voor humor kan bezorgen, nu ja... ik zeg maar iets natuurlijk."

"waaw, een heuse revival van de mensheid zegmaar! Haha!"

"Ja, heh..."

<gezamenlijke zucht>

"Kijk de rest slaapt!"

"Ja inderdaad"

"mietjes!"

"inderdaad, wie kan er nu op een nacht als deze slapen?"

"Als we nu eens..."

"OH!!!!!"

"Wat is er?"

"Kijk het sneeuwt!"

"O ja, inderdaad, gaan we naar buiten?"

"Ja nee, natuurlijk wat dacht je?"

Rob Werkers

Kreatine

je? Ik bedoel... Waarom de dwaas op de hoge berg verrijken met waarheden die hem alleen maar zullen verwarren terwijl hij geluk heeft gevonden bij de weinige kennis die hij nu nodig heeft?"

"euh..ok ik zie wat je bedoelt, maar daar zit het hem nu net volgens mij zie je, misschien zijn er wel veel mensen die bepaalde fucked-up zaken in deze wereld definitief zouden kunnen verbannen ... ey... uit deze wereld dus! Nou ja, ik wil zeggen..."

"Je bedoelt als ze van die andere 'waarheden' op de hoogte zouden zijn?"

"Ja! Nou ja, 'waarheden' of nieuwe creatieve media of zo iets"

"Ja ja, als er bijvoorbeeld een nieuwe radicale methode wordt ontdekt om... ik zeg maar iets... genezing van kanker kan bevorderen, een methode die zelfs eigenlijk niets met geneeskunde te zien heeft..."

"... dan kan daar door een hoop mensen dankbaar op worden ingespeeld die zich anders nooit met die nobele taak zouden hebben beziggehouden. Hetzelfde als er bijvoorbeeld een nieuwe kunstvorm ofzo wordt uitgevonden die een grotere invloed heeft op de meeste mensen en de verdraagzaamheid zou kunnen stimuleren. Of als een nieuwe vorm van seks mensen een gevoel

VZW Universitas! vs. The State, Part I (vervolg)

iets over kan zeggen, de kwaliteitskaders, de toetsingskaders die gebruikt worden om die academische bachelors te accrediteren mogen dus niet arbeidsmarkt-gericht zijn. Maar over die accreditatie moet dus nog een uitspraak van het hof komen.

P: Ja, binnenkort legt het NVAO, het Nederlands/Vlaams Accreditatie-Organ, haar toetsingskaders voor aan de vlaamse regering ter bekrachtiging. Wat houden die toetsingskaders in? In de wet staan die omschreven als de generieke kwaliteitswaarborgen, dus eigenlijk hoe de universiteiten hun curriculum moeten afstemmen op hetgeen het accreditatie-organ wil, opdat zij gefinancierd kunnen worden vanuit de overheid. Voldoet een opleiding niet aan die criteria, dan verliezen ze hun accreditatie en krijgen ze een negatief advies; wat impliceert dat de instelling in kwestie haar diplomabevoegdheid voor die bepaalde opleiding verliest. En daar is ook de financiering aan gekoppeld. Dat is dus een heel preventieve maatregel, want als ge u niet naar de verlangens van dat accreditatie-organ schikt kunt ge uw opleiding in de vuilbak gooien.

En waar het in het vorige systeem nog zo was dat ge, als ge bijvoorbeeld niet genoeg studenten had in een bepaalde opleiding, - want er waren wel altijd al minimale zogenaamde rationaliseringsnormen - als ge dat aantal dus niet haalde was dat nog niet zo erg omdat je die opleiding dan kon financieren met andere gelden. - 'Interne reallocatie van middelen' heet dat dan. - Maar ge kon dus wel nog steeds een diploma uitreiken voor de opleiding in kwestie. Nu kan dat zelfs niet meer.

K: 't is te zeggen, daarover moet dus nog uitspraak komen, en dat is duidelijk in strijd met de grondwettelijke vrijheid van onderwijs: de overheid mag in principe enkel financierings-criteria vastleggen. De overheid, zelfs niet de decreetgever, laat staan het vlaams gouvernement, kan a priori niet zeggen dat gij dat en dat niet moogt doen. Dus ze gaan heel ver over de schreef. Ik ben nog wel benieuwd wat de uitspraak over de accreditaties enzo gaat zijn.

P: Laat dus duidelijk zijn, die toetsings-kaders dat zijn dus criteria die gaan over 'uw academische bachelor moet die en die arbeidscompetenties hebben'. Ge moet bijvoorbeeld kleine managements-taken kunnen uitvoeren. En zo staan er dus een aantal criteria opgesomd in dat structuur-decreet.

K: Dat gaat over helemaal iets anders dan zeggen van 'als ge een studierichting economie inricht moet ge minstens, laat ons zeggen een cursus micro- en een cursus macro-economie, hebben'. Dat lijkt immers wel vrij redelijk en eenvoudig vast te leggen op een manier zoals het vroeger trouwens was. Dat is iets helemaal anders dan het opleggen van een impliciete visie op wat dat onderwijs moet bewerkstelligen, zoals ze al geprobeerd hadden met bijvoorbeeld het

eindtermen-decreet van het lager onderwijs; wat dan ook in '96 door het arbitragehof is verworpen.

Maar dus dat de vlaamse regering haar liberalistische, techno-fascistische fantasmen wilt op-leggen als een soort van norm voor het hele onderwijs, door middel van te zeggen van 'ah, uw studenten of uw leerlingen moeten na x aantal tijd dat en dat en dat allemaal kunnen' - ge moet vooral niet te veel kunnen nadenken, ge moet vlot met de computer kunnen werken, ge moet kunnen rekenen; dat ge analytisch en kritisch kunt denken, dat ge wat geschiedenis gehad hebt enzo, dat is allemaal niet van belang zo; van die OESO-achtige normen. - dat kan dus niet. Het arbitragehof heeft dus in '96 ook gezegd van 'Sorry, maar dat gaat wel niet op zo': de regering kan wel eindtermen vastleggen, maar ge kunt die niet verplicht stellen.

P: Ze houden die criteria trouwens ook expres vaag: ge kunt zelfs niet weten wat ze daar nu juist mee willen bedoelen. Om welke taken gaat het? Om welke markt-gerichte arbeidscompetenties

gaat het juist? Dat wordt dan dus beoordeeld door dat accreditatie-organ van 'wij denken dat dat dit en dat wil zeggen', maar ge moet dat eigenlijk maar kunnen raden dan.

K: En niet alleen dat, daar zit ook wel een filosofie achter, maar die wordt niet uitgesproken zo. Maar allé, ge valt dus helemaal buiten het kader van minimale en formele, gelijk toepasbare regelen. Ge kunt gemakkelijk aantonen dat die toetsingskaders, die accreditatie-kaders, een soort eindtermen zijn. Ge ziet dat zelfs aan de papieren die de proffen tegenwoordige moeten invullen: dat is ook allemaal met van die leerdoelen en van die zever, he. We zijn dus ook nog heel benieuwd

naar wat het hof daarover zal te zeggen hebben. Maar dus wat de BaMa-structuur betreft hebben we eigenlijk helemaal gelijk gekregen: het enige wat ge kunt doen is het drie jaar laten duren en het bachelor noemen, maar het mag niet arbeidsmarkt-gericht zijn, en ge studeert af met een licentie na nog eens twee jaar. Basta. En binnen het normale einddiploma, dus alle wetgeving en jurisprudentie over democratisering van het onderwijs, financiering enzo, is daar op van toepassing. (Dus dat wil zeggen dat je recht hebt op een studiebeurs tot je je master hebt behaald, nvdr.) Want natuurlijk, de vlaamse regering was eigenlijk van plan om heel die financiering van de masters af te schaffen. Ze wouden nog eens een goeie besparing: niet alleen het omlaag halen van het basisniveau, maar ook een ferme besparing op kap van de democratisering van het onderwijs en de studenten. Dat kunnen ze dus vergeten. Het arrest zal ook consequenties hebben voor hun nieuwe

zin kan de decreetgever (het vlaams parlement in dit geval dus, nvdr.), mits een strikt vastgelegde lijst, associatieverplichtingen opleggen aan een hogeschool die wil academiseren. Als het meer is dan dat, dan moet het op vrijwillige basis gebeuren.

Maar dat zijn dus louter infrastructurele en praktische instrumenten om een aantal uitgaven binnen de perken te houden. Van het overnemen van onderwijsbevoegdheid door de universiteiten kan geen sprake zijn. Van het feit dat de universiteiten eigenlijk de masters zouden uitreiken aan die hogescholen van het lange type, via die associatievorming, kan er geen sprake

zijn. Want het is expliciet niet de bedoeling dat de integriteit van die inrichtende machten aangetast wordt. Het is een puur praktisch samenwerkingsverband.

Die fusie's á la KUL, dat is dus compleet onwettelijk, he. Maar nu moet er natuurlijk weer een school zeggen van 'ja maar, gij bent ons hier aan het opsloppen, dat mag wel niet he'. Begrijpt ge?

P: Wij zijn geen expliciet inrichtende macht, dus ja... We hebben daar een probleem.

K: We hebben dus eigenlijk niet genoeg binnengekregen naar ons goesting. Wel iets, ge kunt er iets mee doen; maar niet genoeg.

En de taalwetgeving is dan een gelijkaardig verhaal: Eigenlijk wou de vlaamse regering de taalvrijheid op het niveau van de licenties, de masters invoeren. Dat is een echt schandaal, want dat betekent dat het topniveau van uw studies, het wetenschappelijk niveau ook, niet meer

paar technocraten die daar eens gaan beslissen over bio-technologie; want er bestaan zelfs geen nederlandse woorden meer om dat uit te leggen aan het gepeupel zo. Begrijpt ge wat ik bedoel? Dat is nog erger dan de middeleeuwen.

En wat ziet ge nu? In Nederland, aan de universiteit van Groningen, moeten binnenkort alle professoren en docenten een examen Engels afleggen om te mogen lesgeven in de masters. Want daar zijn de masters al helemaal in het engels. Binnenkort is het gemakkelijker voor een Amerikaan dan voor een Nederlander om een job te krijgen aan de universiteit van Groningen!

Maar daar hebben we dus spijtig genoeg onze slag niet echt thuisgehaald.

Maar we zijn eigenlijk dus wel tevreden met de uitspraak, want eigenlijk kunt ge zeggen dat alle scholen die nu een omvormingsdossier indienen of een erkenning aanvragen; dat dat allemaal compleet in het juridische luchtledige hangt. Het is helemaal niet duidelijk wat daar mee zal gebeuren. En ten tweede: de huidige toetsingskaders die door de visitatiecommissie - zowat de voorloper van het accreditatie-organ - gebruikt worden zijn op zich niet verboden, maar moeten natuurlijk wel onderworpen worden aan die grondwettelijke criteria. Dus alles wat te vaag is, al dat subjectief kwaliteitsgeluid dat nergens op voorhand minimaal en formeel kan vastgelegd worden, alles wat arbeidsmarkt-gericht is; dat moet er uit gewoon. Ziet ge?

Dus ge kunt u perfect voorstellen dat er studenten of proffen naar de 'Raad van State' stappen - want dat is rechtsgrond voor de Raad van State in dit geval - en zeggen van: 'sorry, maar dit diploma heeft niet de geldige duur, heeft niet de geldige oriëntatie, daar zitten een aantal zaken in die duidelijk in strijd zijn met het idee dat dat een doorstroomdiploma is, mijn licentie duurt geen twee jaar meer, whatever. Dus daar ligt heel wat dynamiet opgeslagen in dat arrest he. Dat haalt eigenlijk de hele kern van die BaMa-hervorming onderuit.

Kijk, ge zou gerust kunnen bediscussiëren of het nuttig is uw kandidatuur op drie jaar te brengen. Ik weet niet of dat nodig is, ik denk dat ons Belgisch onderwijs het zeer goed gedaan heeft binnen haar vier jaar, maar ge zou daar nog over kunnen discussiëren. En wat ge dan eigenlijk zou moeten vastleggen in de wet is: 'Kandidatuur - de wettelijke vertaling daarvan in het engels is 'bachelor', want zo is het dus he - dat is uw doorstroomdiploma, eerste graadsdiploma; uw licentiaat is uwe master en geeft toegang tot het doctoraat'. Dat hebben wij altijd gezegd, en daar willen ze natuurlijk van af: ze willen eigenlijk zeggen dat de licentie een soort bachelor is, wat helemaal niet waar is. Dat is ook gevaarlijk voor het statuut van de lonen en dergelijke. De werkgevers waren al in hun handen aan het wrijven zo, want ge kunt dan de lonen naar beneden drukken natuurlijk. Dus daar zit vanalles achter

dat helemaal niet koosjer is. Dat is allemaal van de baan: allemaal onwettelijk.

Europa? Niks mee te maken. Daar heeft het hof nog geen woord aan vuilgemaakt. Nationale bevoegdheid, uiteraard. Er is geen enkele

Europese onderwijsbevoegdheid, punt, basta, uit. Er is veel lucht, en er is veel dwang en chantage, maar... Ze hebben er nog geen woord aan vuilgemaakt, zo evident is het.

Natuurlijk, ze gaan proberen om te doen alsof er niks aan de hand is, he. Maar elke keer als er studenten of proffen naar de raad van state stappen en een vette dwangsom vragen, zit de vlaamse regering dus wel met een probleempje. En dat zal uiteraard ook gebeuren, want daarvoor dient onder andere onze VZW, die nu duidelijk als belanghebbende partij is erkend. Wij plannen een cascade, een bombardement, van rechtszaken. Het is schandalig dat de politici van tegenwoordig, die allemaal zelf gratis naar school zijn mogen gaan, dankzij een lange strijd voor de democratisering van het onderwijs, die democratische rechten nu zomaar in de vuilbak willen gooien. Maar dat zullen wij dus alleszins niet zonder slag of stoot laten gebeuren. Wij zijn alleszins bereid om tot het uiterste te gaan. Maar de studenten zelf zullen natuurlijk ook uit hun schulp moeten komen om hun democratische rechten te verdedigen...

Bram Langmans

Want natuurlijk, de vlaamse regering was eigenlijk van plan om heel die financiering van de masters af te schaffen.: niet alleen het omlaag halen van het basisniveau, maar ook een ferme besparing op kap van de democratisering van het onderwijs en de studenten. Dat kunnen ze dus vergeten.

financieringssysteem.

En dan hebt ge nog twee punten: ten eerste de associatievorming; daar hebben wij op het eerste zicht niet onze slag thuisgehaald. Voor een stuk toch zeker niet, want wij hadden gehoopt dat op basis van het advies van de raad van state, die over 'de associatie-dwang' spreekt, dat het hof die associaties gewoon zou vernietigen. Dat is dus niet gebeurd. Maar wat wel heel belangrijk is, en dat staat in het arrest expliciet bevestigd, is dat die associatievorming een soort van rationaliseringsinstrument is, en niets anders. Wanneer ge dus de hogescholen wilt academiseren, - waar op zich niets op tegen is, daar heb ik ook niks op tegen - dus dat wil zeggen als ge bijvoorbeeld ook mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek wilt inplanten in die hogescholen, - en het hof haalt expliciet dat voorbeeld aan - dan heeft het wel geen zin om heel die infrastructuur te gaan kopiëren in de hogescholen: dat zou een onnodige en onzinnige maatschappelijke meerkost veroorzaken. En in die

toegankelijk is voor mensen van dit land in hun eigen taal.

Dat betekent niet alleen een zware terugslag op het niveau van de onderwijspraktijk, want iemand die in zijn moedertaal kan les geven of les volgen, - dat is al duizend keer onderzocht - staat automatisch veel verder. Dat heeft ook een sociaal-economische weerslag, want kindjes van welgestelde ouders zullen dan eerst veel bijles krijgen en dergelijke, en dan gaan we naar de engelstalige middelbare scholen, zoals in Nederland: daar zijn een deel van de sjiekere scholen al in het engels. Ge krijgt dus eerst al een educatieve en democratische terugslag, in de zin van: educatief, ge krijgt achterstand want ge kunt niet in uw eigen moedertaal les volgen; wetenschappelijk, want de neiging om een fatsoenlijke wetenschappelijke woordenschat te blijven ontwikkelen in uw eigen taal, om leraren op te leiden die dat kunnen doorgeven, en om te kunnen spreken met het maatschappelijk en het politiek middenveld; wordt helemaal lamgelegd. Op den duur krijgt ge daar zo een elite van een

Wij melden u met grote vreugde en blijdschap de geboorte van onze lezersrubriek! De kerkelijke doop heeft u helaas gemist, maar u kunt uw portie suikerbonen komen afhalen op onze redactielokalen. We zouden alvast graag de mensen willen bedanken die de moeite hebben genomen om hun reacties naar ons te sturen en hun feliciteren met hun debuutbijdrage. Is er iets, waarde lezer, dat ook op uw gemoed zwaar begint door te wegen en waar u dringend van verlost moet worden? Wees dan vooral niet bevreesd om het in deze rubriek te laten publiceren. Elke bijdrage is meer dan welkom! Mail dus massaal naar: moeial@vub.ac.be, probeer liefst ook op een of andere manier te vermelden dat u uw brief in deze rubriek gepubliceerd wil zien.

Dear Peter Bill Kitisu,

First and foremost, when writing an article, especially one that will be read by several critical university students, it is important to mind your grammar, not to mention the order of your words and construction of your sentences. They have both programs and websites for this! I am sure it took you a reasonable amount of time to write this article but you could at least have consulted a dictionary. Nevertheless this is not what disturbed me about your article. What disturbed me is the fact that you have the audacity to assume that a girl who does not fall at your feet in fits of joy and overwhelming pleasure upon hearing the cock and bull stories you feed them are therefore not worth the time of day. If you think that women appreciate being talked to, or about, as if they were objects, then let me burst your bubble, you are sorely mistaken. After reading your article, and I use the term loosely, I felt that you are about as clueless about women as a cow is about a train speeding by; the best you can do is stare openmouthed but any thing above this level is without a doubt not your cup of tea. You obviously have not realized that women are intelligent creatures too and that your little games will have no effect whatsoever on most of them. For instance, when you tell a girl that you are busy every day except Wednesday it is unreasonable to assume that she will therefore see you as someone of great importance. She is more likely to think that you consider yourself to be of great importance.

In the part about picking up girls in the Confrater, you refer to us as *hotties*, this proves yet again that you have no subtlety and are completely in the dark as to how to approach women. For future reference we do not like being referred to as hotties, whether you think it is a compliment or not. Then you continue this atrocity of an article by assuming that a girl has good taste because she finds you funny. Well, let me tell you this is not something that any woman with a half decent head on her shoulders would find even remotely attractive in a man. You obviously have a sense of humor confused with a sense of bigheadedness. And take it from me; bigheadedness is indeed NOT a 'powerful way to spark attraction in a girl's mind'. In my humble opinion the only thing your article has succeeded in doing is sending many a young over the edge upon realizing that this advice does not work!

So, fellas, let me set the record straight. What you drink, or where you hold whatever it is you are drinking is of no significance to us at all. I suggest you do not blink slower or faster than usual, blinking slowly gives off an impression of being either dumbstruck or sleepy. On the other hand blinking at the speed of light, is just plain weird. A man should dress well, but I do not see what navy and/or air force shirts have to do with anything, as long as he looks smart is really does not matter what kind of clothes he wears. Next, the size of a man's table is again of no importance whatsoever, I think we can all agree that in this case size really doesn't matter. Furthermore you do not let a girl wait for several days before you call here, big mistake! Do you really expect us to wait impatiently by the phone until you feel the need to call? We do have lives you know. If you like us, let us know. If you don't let us know why. Now, apparently Mr. Kitisu has the typically male opinion that a relationship is about power and control. For instance, being the first to end a conversation or a date would (according to Mr. Kitisu) immediately put the man in the driver's seat of the relationship. Again, a definite no-no!

Last but not least the statement that humor can be learned is borderline preposterous, you either have it or you don't and believe me the kind of humor that can be learned, will be of no help when pursuing a woman. But don't despair, there's talent in every man you just have to learn to play to your assets, if this means that it will take you just that bit longer to find your dream gal at least you can be sure that she is right for you.

So, for all those lonely boys out there who were naïve enough to take this cock-and-bull article seriously and have tried this on some poor unsuspecting young woman, when you are really ready to play in the big leagues, consult a woman, and not Mr. Kitisu, who might think he is our century's Don Juan but is doing a really good impression of a future deviant.

Inne Beckers

Reactie van Peter Bill Kitisu:

Dear Inne,
thank you for taking the time to write to De Moeial.
You make some good points in your letter.

However I just want to draw your attention to a few things:

1: What a man wears does not matter as long as he is smart. Of course you are right if you are talking about average men, but for exceptional men: they care about style and impact, that is why if you are current you will remember that Prince Harry had to put on a Nazi Uniform in order to stand out from the rest of the boys, even being a prince was not enough so he had to wear this kind of attire. If you go out in the right places you will see that exceptional men are not only smart, but they dress differently.

2. What you drink and where you hold what you drink does not matter. Wrong again: The correct signals about posture come from how you stand, and holding your drink in the middle of your chest communicates confidence, and of course to be different just drink what no one else is drinking. If everyone is drinking beer I often ask for water.

3. Relationships are about power although very few people are ready to admit it. If you show that you are weak many girls will call you a girly man as opposed to a real man. Maybe you can help us to explain what girls often mean by "Real men". To me it means bad boys or powerful men.

4. The advice I gave to boys, is not to be "an average joe". Those are everyday people, boring jack a*s. I have got a friend who uses his body language to get women talking to him but he never leaves the bar, girls just come to buy a drink and they stay around him, I have seen this many times!!!

5. You forgot to send your photograph.

Onze tweede lezersbrief:

Dear Peter Bill Kitisu

I really liked your article in 'de moeial' about beautiful girls... It was really sweet and I enjoyed reading it. The other article on the other hand, you are using all our tricks against us! ;) I'm looking forward to your next article.

greetings,

Karen

Reactie van Peter Bill Kitisu:

Dear Karen thanks for your letter, it shows that you get it. You kow who the cool guys are. Cheers and write again.

Extrema Nervosa

Africa's Debt Burden is a Travesty of Justice

The Height of Inhumanity

At the Monterrey Conference in 2002 developed countries made a commitment to finance development in creeping societies. The big nations unilaterally pledged to tender 0.7% of their GDP to the poor. This was but a happy sequel to the halcyon aspirations encoded in the Millennium Development Goals (MDG) that gracefully calls on the nations of our world to work together to half the number of people living in abject poverty by the year 2015. On 17 January 2005 the Millennium Development Project team led by Pr Jeffrey Sachs of Columbia University released its findings and recommendations on the impending strategies for attaining the MDG. It makes an ardent appeal for more aid to Africa and a better deal in the current Doha Round of world trade negotiations in terms of enhanced market access and trade facilitation. In the lines that follow we reflect on the challenges facing our beautiful continent (a), strides made in surmounting these (b), reactions of western actors (c) and the road that lies ahead (d).

a) The problems that Africa faces are natural and man-made. They range from a chequered geopolitical history marked by slave trade (via the Atlantic and the Sahara), colonialism and post-independence tyranny; low agricultural productivity which renders many nations net food importers; poorly constructed road networks; the absence of apposite technological know-how; malignant diseases and the excruciating pain of the debt burden. These problems are acknowledged by African leaders and efforts are made *de die in diem* to assuage the situation at the national as well as regional levels. This broad spectrum of Africa's woes challenges the rather simplistic qualification in which non-Africans characterise Africa. Conventional wisdom holds that the main canker of the continent is bad governance. As outlined above the problems run deeper.

b) Yet as courageous as always Africans are now calling the shots. Democracy and the rule of law (taken for granted in developed countries) are currently being implanted in many countries,

ranging from Senegal to Tanzania and from South Africa to Algeria. With the resurrected African Union and the New Partnership for Africa's Development there is hope that the culture of good governance could be gaining ground. The challenges are compelling and recent events in Darfur and Togo only highlight the need for more assertive action on the part of the continental body.

c) Africa has recently been placed at the centre of some international initiatives. It could not be otherwise. At the kernel of proposed initiatives bandied around is the issue of debt relief. At issue here is not whether Africans deserve help – they do. What is of moment though is whether or not innocent and poor Africans should bear the brunt and burden of debts signed by leaders who were never elected by the people. This issue is analogous to the question of proposed reparation payments by the heirs of the perpetrators of slave trade. In as much as some Americans, Europeans and Arabs may reject the idea of assuming responsibility for

what they did not do, so too African people are poised to question the rationale of straining them with debts contracted by megalomaniacs for insular purposes. The debt burden is an aberration to morality and a gross travesty of justice. Promising poor people 0.7% of the GDP of the developed economies tantamount to a boomerang that goes back to the rich in the form of debt servicing. It is hoped that any new initiatives, such as Chancellor Brown's International Finance Facility, aimed at salvaging Africa from want will comprehensively RESOLVE the issue of debt burden.

d) Should this be done, Africans idly roaming the streets of developed countries as illegal immigrants will be hard pressed to justify their presence given that opportunities would have been created for them at home as a result of debt relief. Thus it makes economic and political sense for rich nations together with the Bretton Woods institutions to seriously review the status quo.

Kingah Stephen
skingah@vub.ac.be

“Don't ask me, I'm just a girl!” (Malibu Stacey, the simpsons)

The way women have been approached

Women have been objectified for ages; they have been looked at as (lust)objects, treated as though they are brainless, cannot do (heavy) manual labour and have often been sold in the same way as cattle.

The reasons, often given by men, for this difference between the two sexes has changed over the centuries. The Christian Church has declared that women are more tempted towards evil and the pleasures of the flesh than men are and finds its proof in the story about the apple and the snake. In the 19th century, when atomism was very popular in science, the strength of an object or animal was calculated by its weakest element. Scientists then argued that women had more feeble fibres than men, thus were in overall weaker and should not be given important tasks such as leadership. The fact that women give birth, that they are physically smaller and have a menstrual cycle are also popular arguments that come back through the ages.

But once, birth and the mother were referred to as 'magical' and 'supernatural'. The woman gave birth, thus was the Giver of Life. Most, if not all, ancient beliefs have a feminine head goddess, like for instance Luonnotor (Finnish goddess who created the world), Neith (Egyptian goddess of war and mother of gods) and Dewi Danu (goddess of the lake whose Balinese temple is still seen as the 'source of fertility'). The earth itself was seen as a goddess for its giving nature and fertility. But as agricultural insight developed, men realised that they could influence the world and the mystery surrounding the wonder of birth declined. As men stopped looking down at the earth, they looked up at what they could not control: the sky and its weather. We may presume this was the start of the monotheistic beliefs, in which only one god reigns. That god is portrayed as being male. (Christianity chose a likeness to Zeus.)

This was the end of the 30.000 year-old reversion of female gods. The last 2000 years is actually the only period in history in which there has been a male supremacy in Western faiths. Although there is a subtlety that must be pointed out: this is correct for Judaism and the Islam, but Christianity has integrated the idea of female gods in the Virgin Mary and in Anna, her mother. But they nevertheless were pushed to the background.

It seems that the objectification of women only arises in patrilineal cultures with a monotheistic belief. Patrilineality is a system in which one belongs to one's father's lineage; it generally involves the of property, names or titles through the 'o "Male" male line as well. Whether the patrilineal characteristic of a culture is a cause or a consequence of the monotheistic belief is being studied, but is not yet known.

Another characteristic of a patrilineal society is marriage. For example, the Moso-people in China, which have a matrilineal culture, think that marriage

is superseded. They do not have steady relationships as we know them: the men live their entire lives in their mothers house, visit their 'girlfriends' during the night and take care of their sisters' children. It is also hypothesized that in a society where marriage does not exist, war doesn't either.

Western society is a patriarchal and patrilineal society – the first does not necessarily imply the second. A patriarchal society is a society in which men have the last word, or otherwise said: in which men rule. Although some argument that patriarchy has economic roots,

others (e.g. anthropology) define it as a universal phenomenon. But going into this discussion would take us too far.

It should not surprise anyone that feminism found its roots in this part of the world as feminism is, in all its forms, fundamentally against patriarchy. Although organised feminism started with the Suffragettes at the beginning of the 20th century, the first demands for political equality and the right of education came more than a century earlier. It was a woman called Mary Wollstonecraft who demanded these in 1792. Although there were different accents in the demands women made (some wanted the right of property and economic freedom, others –the Suffragettes– wanted the right to vote and political equality), they always made the same plea: we are equal to men, treat us as such. But it was not until after the Second World War that women poured this idea, this irritation, into a demand. In the '60s the feminist organisations demanded the right to work, economic freedom, equality in marriage and a change in mentality. They were inspired by the book 'Le Deuxième Sexe' (1949) by Simone de Beauvoir which introduced the term 'la femme-objet' (the woman-object). They wanted to be treated as individuals with brains, and not

just 'baby-machines' or lustobjects.

And it has to be said that the men and women who fought for these causes achieved a great deal: there is political equality and economic freedom, women have the right to study and have property, there are places women can turn to in case of ill-treatment,... But the mentality change which followed the '60s, has gone. Or is at least partially nullified. In the last decennia the objectification of women has become accepted once again, moreover: it is accepted and supported by women all over the globe. One glance at the media world is enough to know this is today's reality: articles, or the ideas expressed in them, such as my colleague Peter Kisitu wrote in the last Moeial are not uncommon. This is something that should be mourned and more importantly: fought. No one wants to live in a world where you are not respected or treated as a human being, so why should anyone accept the present-day state of affairs? And this fight for a change in mentality should not only imply organised activities, but also a change in the way women perceive themselves. Because this is the presentday problem: some (most?) women seem to think that they are less than men, that it is normal or acceptable that a man looks at them as though they are nothing more than a person to abuse. I am not saying that no man on earth respects women, because there are plenty of them out there; nor that every woman thinks this of herself. And I do not wish to wrongly accuse any of them, but there are as many men –and women– who seem to live in the middle ages, thinking women should be chained to the stove and ask their husband for a bit of money every month. And these ideas cannot lead to progression, only to regression. Therefore, they should be countered by new ideas and new inspiration, by a new way of thinking about ourselves and others. And this is acceptance: acceptance of ourselves as beings with both mental and physical feelings who should be accepted and respected as such. Also is the inherent knowledge needed that abuse is not accepted and the will to fight any that exists. And this is abuse on every level and towards every person, whether it is economical, marital or political; whether a woman, a homosexual or an Arab is the victim.

We should not rest on our laurels and think that progression is not possible from this point forward. Progression is always possible, especially if everyone changes his own mentality towards women and acts according to it.

Laetitia Van der Vennet

PS: as English isn't my maternal language, feel free to point out any grammatical rule I have overlooked (moeial@vub.ac.be)

Colofon

De Moeial
Maandlijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur. Ons redactielokaal is gelegen Triomflaan 62.

Elke Woensdag om 20 u is er redactievergadering. Iedereen is welkom!

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37

Verantwoordelijke Uitgever
Bram Langmans

Coördinator
Bram Langmans

Vice-coördinator
Zacariya Marchouch

Secretaris
Dieter Vandebroek

Penningmeester
Ruben Brabers

Lay-out
Bram, Ruben, Gabriël

Redactieleden
Pieter Vissers, Ruben Brabers, Zacariya Marchouch, Bram Langmans, Rob Werkers, Dieter Vandebroek, Michaël Pleumeekers, Laetitia Van Der Vennet, Gabriël Zamora Moreno

Illustraties
Michaël Pleumeekers, Ruben Brabers, Bram Langmans, Gabriël Zamora Moreno

Achterflap
Michaël Pleumeekers

Redactiemedewerkers
Uno R., Maarten D., Maarten B., Toon B., Nils S.

Abonnementen
Stortenop rek.nr.001-1386975-48 met melding abo

Gewoon abo: 8,25 euro
Steunabo: 24,79 euro

oplage: 1500 ex.

De redactie is *niet* verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, V.O., Dienst Cultuur, lezersbrieven, opiniebijdragen en standpunten.

Verboden te lezen!

MAANDAG 14/3

BIZON BLUES JAMM SESSION – JAM SESSION
gratis
21u30 – café Bizon (karperbrug, 1000 bxl)

DINSDAG 15/3

MR.WAV16 – CONCERT/PARTY
Electronics – gratis
Mr.wav16 _ Incite (Ger), Ai (Ger), Gradcom (Ger), Halofaust (B), Kog Theorem (B)
21u – mediaruimte (laakensestraat 104, 1000 bxl)

VRIJDAG 18/3

1 YEAR LINEPHASE – PARTY
techno – 7 euro
T.Carpenter & Biloved Live, Nonvio, Dj4000, Primatt, Pipobimbo, Dj Fazer
La Bodega (birminghamstraat 30, bxl)

ZONDAG 20/3

STREET ROCK WITH THE U'RLERS – CONCERT + PARTY

Punk, rock – gratis
U'rlers Old School Street Rock + Punk After Party With Dj Dop
Café Dada (wolvengracht 29, 1000 bxl)

MAANDAG 21/3

BIZON BLUES JAM SESSION – JAM SESSION
gratis
21u30 – Café Bizon (karperbrug, 1000 bxl)

DONDERDAG 24/3

THE FILAMENTS, ... – CONCERTS
Punk, ska - ??
The Filaments, Nervous Chillin', Les Shadocks
20u – Magasin 4 (magazijnstraat 4, 1000 bxl)

ZATERDAG 26/3

BRUSSELS INTERNATIONAL FESTIVAL OF FANTASTIC FILM – SLOTDAG

Fantastische film – tussen 2 en 12 euro
programmatie zie www.biff.org
Nova of Passage 44 (beide 1000 bxl)

VRIJDAG 1/4

FAST 6 - PARTY
Electronics, breakz,... - ??
Electric Kettle (live), Reda (live), les Trolls, Tzii (live), Dj Fuel is Sekt, Dj Syd, Dj Muddle Master, Dj Bobbé Van Jésus
Ric's Boat (quai des péniches, 1000 bxl)

DONDERDAG 7/4

COMBURIC PARTY - PARTY
Other – gratis
The Zoophils (live), Jean-Mich (Dj)
DNA (plattesteent, 1000 bxl)
THE AGGROLITES – CONCERT
Ska - ??
The aggrolites + support act
20u – Magasin 4 (magazijnstraat 4, 1000 bxl)

Vervolg: Vernieuwing studentenhuizen voorpagina...

Dat deze gelden nu werden aangewend ten behoeve van de renovaties was dan ook 'not done' en onaanvaardbaar volgens enkele studentenvertegenwoordigers. Terecht, gezien de niet-sociale gevolgen. Zij hopen dan ook een andere oplossing te kunnen vinden. Maar of deze oplossing wel gevonden kan worden, is een goede vraag. Tijdens de Sociale Raad van 17 februari laatstleden waren de twee partijen (enerzijds de academische overheid, anderzijds de studentenvertegenwoordigers en enkele anderen) niet te verzoenen. De ene weigerde het delen van de

kosten door de studenten, de academische overheid bleef argumenteren dat het niet anders kon. Er was enig heen-en-weer gebekvecht met als resultaat dat het punt werd verdaagd naar de volgende SoR. Maar wat de oplossing ook zal zijn, het punt blijft hetzelfde: de academische overheid had gedurende jaren het geld dat bedoeld was voor de komende vernieuwingen steeds aan andere doeleinden uitgegeven, bvb. het nu gesloten Convivium dat ze o.a. op kosten van de Sociale Sector had laten bouwen. Het Convivium (gelegen in het driehoekig schip aangebouwd aan het studentenrestaurant, PV) was het

betere restaurant op de VUB voor professoren en genodigden, waar een exquisiet en prijselijk menu werd geserveerd. Maar wegens een te sterk exploitatieverlies werd het enkele jaren geleden gesloten. Dit gedrag houdt dezelfde logica in als een auto kopen, maar het geld voor de benzine of de controle steeds uitgeven aan reizen en fruitijs. En daarvan zijn nu de studenten gedeeltelijk de dupe.

Pieter Vissers en Laetitia Van der Vennet

WIE SCHRIJFT MAG BLIJVEN

Liggen bij u nog enkele teksten onder het stof? Of hebt u geen weet met uw schrijfwoede? Gedichten, proza, foto's in overvloed?

Misschien wil je wel schrijven over verschillende activiteiten, het politieke reilen en zeilen aan de VUB, de Sociale Raad of de Raad van Bestuur? Doen onze studentenvertegenwoordigers het wel goed? Misschien wil je hen wel prangende vragen stellen? Of is Vlaanderen, België en Europa meer je ding?

Kom gerust eens langs of neem contact op met de redactie (moeial@vub.ac.be). De pagina's van De Moeial staan open voor iedereen!

Geruchten en Gedachten, waarvan niet bewezen is dat ze niet waar zijn !

Diploma's aan de lopende band...

Geagiteerd door de heisa die de laatste jaren is ontstaan omtrent het vraagstuk van privatisering, amerikanisering en economische determinering leek het ons een interessant idee ons licht eens op te steken in het land waar het allemaal begonnen is; de VS. Al snel vonden we iemand bereid ons hierover toe te lichten, met name Prof. Harold Cumblinck, rechtgeaard Amerikaan en hoogleraar economische wetenschappen aan de universiteit van Utah...

Goedendag prof. Cumblinck, graag hadden we uw mening gehoord betreffende het nieuwe logo dat onze rector voor zijn universiteit heeft aangekocht, en de al dan niet economische impact ervan op het onderwijslandschap...

Een logo van een universiteit zegt u? (We tonen hem het logo) Inderdaad, een nieuw logo om onze universiteit een jong en trendy imago te bezorgen.

(Prof. Cumblinck kijkt bedenkelijk) Kunt u me het even uitleggen?

Het is een abstractie van de drie letters van de afkorting van de naam van onze universiteit.

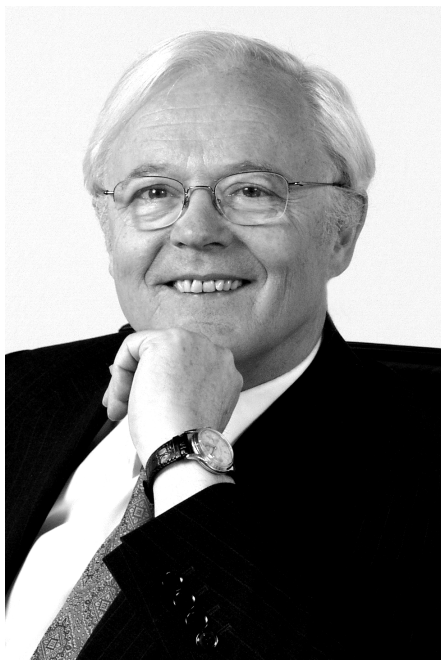
(Prof. Cumblinck kijkt nog steeds bedenkelijk) U spreekt met mij over een nieuw logo, hadden jullie vroeger dan ook een logo of symbool?

(We tonen hem het oude logo) Dit logo heeft een grote historische en symbolische waarde, het stelt het wapenschild van de geuzen voor en kent bijgevolg al een lange traditie. Door het logo zo drastisch te veranderen verdwijnt de

vrijzinnigheid uit het zicht, om plaats te maken voor een marketingprincipe.

(Wordt een beetje boos) Nu begrijp ik waar u naar toe wilt, u bent bekend met mijn werk in verband met identiteit en markt vorming. U wilt uw rector zwartmaken en mijn werk daarvoor inschakelen. Nee sorry, daar doe ik niet aan mee. Zelfs al ben ik het met een collega niet met eens ga ik hem niet verder de afgrond in duwen.

U begrijpt ons verkeerd professor Cumblinck. We zochten gewoon naar argumenten om hem te overtuigen het beste voor onze universiteit te doen. Is het niet zo dat symbolen met een lange traditie een zeer grote waarde hebben in de verkoopsector? Niet alleen omdat het stabiliteit en standvastigheid representeert maar ook de geschiedenis en de betekenis meteen impliceert.

Het is een feit dat vele bedrijven miljoenen zouden betalen voor een logo met geschiedenis. Is het ook niet dat inhoud voornamelijk de identiteit vormt die aantrekt en niet het imago of logo dat men eraan tracht te geven?

Ja, zeker in onze tijden van consumerism zijn mensen meer en meer op zoek naar inhoudelijke identiteit dan naar de identiteiten die ze worden voorgeschoteld; de imago's, logo's, merken, platte spreuken, enz.... Mensen voelen zich op een bepaalde manier geraadbraakt niet enkel door de manier waarop ze door de huidige economische systemen behandeld worden maar ook door de ongelooflijk snelle evoluties die er in optreden. Momenteel is er een tendens zichtbaar aan het worden, die... Wacht ik heb hier nog ergens een grafiek liggen die het mooi weergeeft... (zoekt in een stapel papieren) Ik kan het niet vinden.

Deze tendens laat zien dat mensen steeds meer eigen keuzes te maken in de richting van de hun vertrouwde producten en zaken. Bedrijven die

deze vertrouwtheid kunnen laten blijken in hun imago worden de toppers. Het conservatieve denken wordt met andere woorden versterkt via economische weg. De consumptiepatronen worden conservatiever. (lacht en haalt een lidkaart boven van de American Conservatives)

Is een logoverandering dan per definitie verkeerd? Nee, zeker niet, een bedrijf kan van zijn oude stigma af geraken en zich als een vernieuwer profileren. Mits een goede merchandising aanpak kan een logoverandering tot zeer goede resultaten leiden, maar het kost wel koffers vol geld. Als de aanpak weliswaar geslaagd is zal het marktaandeel bijna zeker een sprong maken. Weet je wat ik heb hier nog een boekje over merchandising technieken in het onderwijs liggen. Alstublieft voor jullie.

Dank u. (we kijken een beetje bevreesd als we de titel Merchandising of Education lezen en op de voorflap diploma's op een transportband zien)

Zeker hoofdstuk zeven is interessant voor jullie manager

Meneer van Camp is geen manager maar rector! Oh excuseert u mij.

Is niet erg, bedankt voor het interview.

We komen buiten en knikken eensgezind: Onze universiteit mag echt geen bedrijf worden! Met onze hoofden omlaag wandelen we zwijgend naar buiten terug richting VUB NV in spé

Toon Bijmens en Ruben Brabers

Vuile Hoer!

Het is u misschien niet meteen opgevallen, maar de vorige Moeial had zo'n beetje een wederkerend thema tussen en bovenop de regels; namelijk de vrije mening en het uiten hiervan. Of beter: in hoeverre we bereid zijn te tolereren wat er zoal gezegd en getoond wordt in onze huidige samenleving, en of we daar zélf wel mee willen worden geconfronteerd. Zo ben ik er van overtuigd dat we helemaal niet zomaar tolereren dat alles kan gezegd worden (laat staan getoond) en dat we er massaal voor kiezen om met bepaalde zaken helemaal niet geconfronteerd te worden. "Hoezo?" hoor ik de oplettende lezer reeds vragen, "Is het dan niet een pijler van onze democratie dat we net géén enkele mening en geen enkel feit schuwen, opdat wij goed geïnformeerde (en dus waarlijk vrije) burgers zouden zijn? Is het niet zelfs zo dat als we ons doof houden voor bepaalde meningen, en blind voor andere feiten; dit een rechtstreeks gevaar inhoudt voor onze samenleving?" Inderdaad beste lezer, dat hebt u scherp opgemerkt. Om maar meteen concrete voorbeelden te gebruiken: in de vorige Moeial kon u op de voorpagina een artikel lezen van de hand van Gabriël Zamora Moreno met als titel: "Vrije meningsuiting en andere grappen...". Wat u echter vooral zal bijgebleven zijn is de foto waar dit artikel door vergezeld werd (zo goed als naakte jongedame) en de commentaar die daarbij stond ("T'is pity she's a whore"). Iedereen had zo wel zijn eigen gedacht over de onbeschaamdheid van zulk een voorpagina; een jongedame gaf me het exemplaar van De Moeial dat ik haar net had gegeven zelfs onmiddellijk terug; het stond haar al meteen niet meer aan! Gelukkig besloot te even

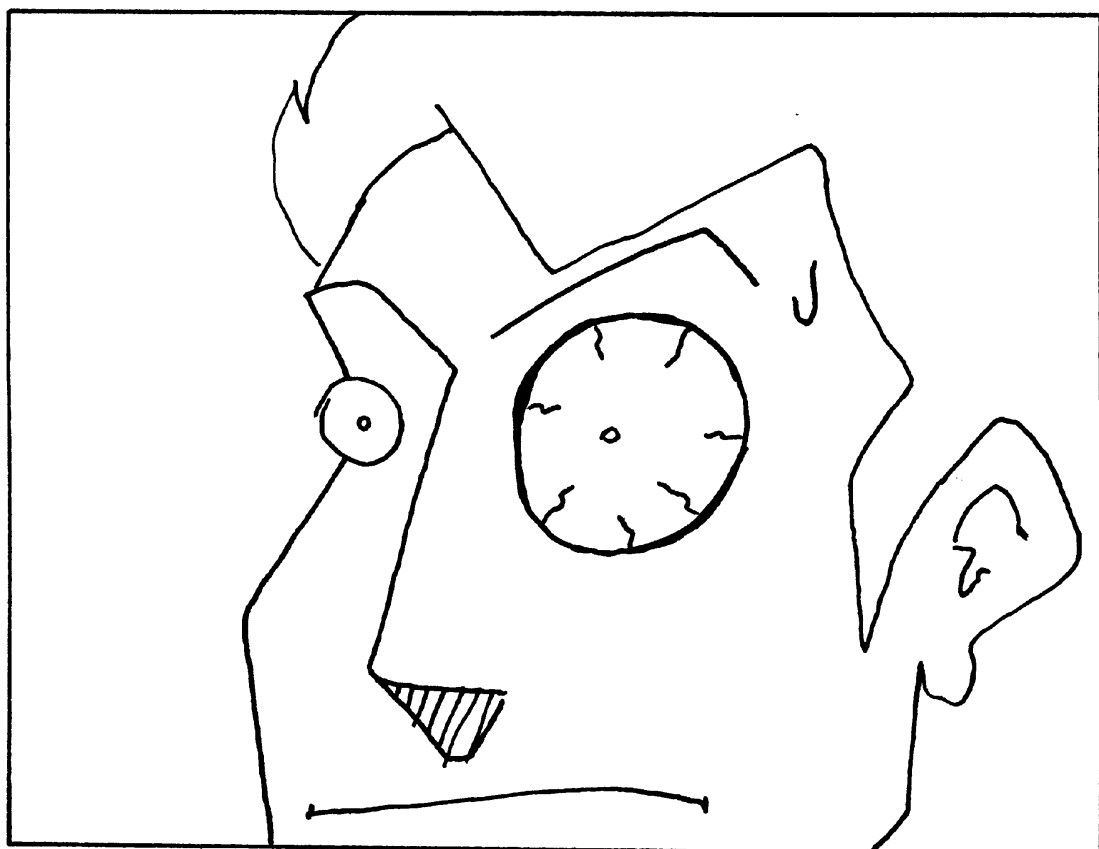
daarna om toch maar de rest eens door te nemen. Waarom die reactie? Dacht ze dat we haar net een paar bladen conservatieve en vrouwonvriendelijke propaganda in haar handen hadden gestopt, waar ze absoluut niet mee geconfronteerd zou worden? Vindt ze dat de VUB haar geld verspeelt aan platte perverselingen zoals ons, en wou ze duidelijk maken dat ze dit ab-so-luut niet steunt (intégendeel!) door het gazetje moedig terug te geven? Lees het voorgaande stuk eens eventjes opnieuw. Probeer er op te letten waar u allemaal een voorbeeld van vrije meningsuiting kunt ontdekken, en waar die de oorzaak kan zijn van conflicten. Niet om een bepaalde reden hoor! Gewoon een leuk spelletje! Slikt u het zomaar dat een studentenblad, dat anders zo hard tekeer gaat tegen het opdringen van dogmata, plotseling een zo controversiële en tegelijk ongeargumenteerde stelling door uw neus tracht te splitsen? Is het dan ook niet meer dan terecht dat men geschokt reageert en de eigen mening duidelijk laat wezen via een statement, zoals de jongedame uit ons verhaal deed? Of om de theorie dan maar door te trekken: is het weigeren om een bepaald standpunt aan te horen ook niet een vorm van vrije meningsuiting? Natuurlijk is het dat. Maar laat ons eerst even een onderscheid behouden tussen uw mening enerzijds en het uiten hiervan anderzijds. Uw eigen mening is uw eigen plicht, niet uw recht. Tegenover uzelf (en eigenlijk ook tegenover de samenleving) hebt u de plicht om over de zaken waar u een standpunt over inneemt goed geïnformeerd te zijn, en dus op een weldoordachte wijze tot die mening te komen. De mate waarin u

verkiest deze verplichtingen na te komen zal echter in het slechtste geval nefast zijn voor uw eigen zelf- en wereldbeeld zolang u die mening voor uzelf houdt. Het uiten van die mening is weliswaar een andere zaak. Als u het bv. wenselijk acht dat die uiting een zekere bijdrage mag leveren tot een 'betere' samenleving (of minstens weinig verandert aan die samenleving), dan is het vaak belangrijker dat u zich op de juiste wijze weet te presenteren, dan wat u meent te moeten presenteren. Hoe verkeerd u het dus ook vindt: hoe u iets duidelijk maakt heeft meer belang dan wat u duidelijk maakt. Hèt politiek manifest van uw leven zal in de vergetelheid verdwijnen indien u het maar stuntelend overbrengt, maar zelfs de meest belachelijke kritiek zal opgehemeld worden als je ze maar mooi genoeg verpakt. Laat ons nu eens terugkomen op de vraag of het weigeren van bepaalde informatie niet ook een vorm is van vrije meningsuiting: misschien heeft u ooit wel eens geweigerd een brochure van het Vlaams Blok aan te nemen. Dat is natuurlijk een duidelijk statement dat u die brochure niet alleen niet wenst te lezen, maar zelfs weigert ze te bezitten. Hier dringt zich een persoonlijk dilemma op: Wil u vooral dat statement maken door de brochure pertinent te weigeren, of wilt u uw mening over de zaak verscherpen door de brochure juist nauwkeurig te lezen? Een mening hebben en ze uiten zijn twee verschillende dingen. Maar er is meer: niet alleen weigert men om van bepaalde zaken op de hoogte te zijn; ook het liberale moderne verhaal, als zouden wij alles wat we lezen met de grootste objectiviteit en dus onbevooroordeeld benaderen, is natuurlijk klinkklare onzin! Cognitieve

dissonantie: we hebben al een mening over een bepaalde zaak en de bijkomende informatie die men ons vertelt draaien we altijd zodanig dat ze past in ons beeld. Of: het wereldbeeld bepaalt de waarneming en niet omgekeerd. Als ik toch besluit om die brochure van het VB te lezen, maar ik eigenlijk al lang heb besloten dat het VB een verwerpelijke partij is; dan zal ik die brochure ook in dat licht lezen. Een zin in de brochure als: "De politie arresteert in Antwerpen jaarlijks 356 meer Turken en Marokkanen dan andere inwoners" (hypothetisch voorbeeld), zal door de ene gelezen worden als: "Turken en Marokkanen plegen meer criminele feiten" en door de andere als: "de politie viseert vooral Turken en Marokkanen in Antwerpen". Besluit: hoe belangrijk de vrije meningsuiting ook moge wezen, we dienen er rekening mee te houden dat de vorming van die mening rechtstreeks bepaald wordt door de mate waarin we ons openhouden voor de argumenten tegen die mening. Eigenlijk zouden we dus op elk moment bereid moeten zijn om die mening volledig te herzien. We zijn nog héél ver verwijderd van dat stadium maar we gaan er dan ook geen spat op vooruit zolang we heftig en blind tekeer gaan tegen alles wat ook maar enigzins ruikt naar iets waar we het niet mee eens zijn. Het tegen elkaar uitspelen van conflicterende meningen zorgt inderdaad voor vooruitgang. Maar zolang we vinden dat dit conflict een gevecht op leven en dood moet zijn kent onze samenleving in het allerbeste geval alleen maar stagnatie!

Rob Werkers

STOMME WINTER

Amhül

**Extra: Gratis Bologna - boek bij deze Moeial!!!
aangeboden door Studiekring Vrij Onderzoek**